

■ Dziennik „Lidové noviny” złożył wczoraj doniesienie o popeleniu przestępstwa przez parę republikanów M. Slička SPFR-RSC. Gazeta zarzuciła im wyrwanie do nieważności w telewizyjnych blokach programowych używanych w kampanii wyborczej, w których ostro atakują Romów, zarzucając im „paszytytowanie na społeczeństwo”.

■ Oficjalna liczba ofiar śródowej katastrofy kolejowej w Eschode pod Hanowerem (RFN) wyniosła wczoraj w godzinach popołudniowych 95 osób.

■ Andrew Thomas zakończył wczoraj jako ostatni z siedmiu amerykańskich astronautów pracę na pokładzie rosyjskiej stacji orbitalnej „Mir”.

SOBOTA 6 CZERWCA 1998 ROKU

TEL./FAKS (069) 66 07 252

NR 67 ◆ CENA 4,- Kč



- Mę się poradzić, na którą partię głosować. Rys. BRONISŁAW LIBERDA

ROZPOCZĘŁO SIĘ ŚWIĘTO TRZECH BRACI

Weekend nad Olzą

CZ. CIESZYN/CIESZYN (kor) - W miasteczku zabaw i rozrywki zamieniły się wczoraj Cz. Cieszyn i Cieszyn. Już po raz ómy bowiem wyruszył ze Wzgórza Zamkowego historyczny orkiestra na czele z legendarnymi założycielami nadozwiązkowego grodu, Leszkiem, Czeskim i Bolkiem, by zainaugurować największą organizowaną wspólnie przez oba miasta imprezę - tradycyjne Święto Trzech Braci, które potrwają aż do późnego niedzielnego wieczora.

Od samego rana trudno się było wczoraj przedrzeć przez rynek cieszyński, rozpoczął się tu bowiem jarmark Cieszyński. A na jarmarku, jak to na jarmarku - było sporo stoisk, ogromny tłum foliowy z wystawą kaktusów, balasowała dzieciarnia w zorganizowanym z tej okazji wesołym miasteczku. Znaczną część rynku zajmowała też prawdziwe historyczne zgromadzenie, w którym po południu pojawili się hantlerzy i ryccerze z kilku grup szermierki historycznej, by zaprezentować sztuk zdobywania dawnego grodu oraz białe w starej karczmie. Nie zabrakło też sceny - zagrał na niej wczoraj zespół „Poutníci”, półtorę godzinę później zaś rozpoczął się na rynku Bal Country. Po prawej stronie Olzy natomiast pomorzyli inauguracyjnie Święta białe i dzieci i młodzieży, występ Działającego Teatru Ruchu „Bez

PIERWSZY NA ŚWIECIE

Wojak Szwejk na cokole

Chłonkowie Stowarzyszenia Przyjaciół Dobrego Wojaka Szwejka w Przemyslu (Polska) postanowili, że w mieście tym powstanie pomnik bohatera słynnej powieści Jaroslawa Haška.

Według najpóźniejszego polskiego „szwajkologa” Leszka Mazana z Kraśowa, będzie to pierwszy pomnik Szwejka w nim wiele przygód.

Zaplanowano, że 12 lipca zostanie wzniesiony kamień węgielny pod pomnik dobrego wojaka, który - według słynnych rozdziałów powieści Haška - przeżywał w tym mieście i przeżył w nim wiele przygód.

W Przemyslu istnieje turystyczny „klub szwejkowski”, a przed laty stał się muzeum teatr „Fredrum” wystawił sztukę „Pierwszego wojaka” Jaroslawa Rotkowskiego pt. „Szwajk w niewoli austriackiej, czyli przygody Dobrego Wojaka w Przemyslu”.

Nazywy” ze Zduńskiej Woli oraz spotkanie z pisarzem Pawłem Huelle. Wczoraj zaś wystąpił na rynku zespół „Krywadi” i „Al-Tex”.

Zabawić się można na STB oczywiście również dzisiaj i jutro - i to zarówno w Cz. Cieszynie, jak i w Cieszynie. Po czeskiej stronie wystąpi dzisiaj na rynku np. starszowska kapela „Ślapani” i Polonijny Zespół „Polonez” z Motonachum. Wielkie emocje czekają też dzieci i dorosłych podczas Moto-cyklo-show, występu popularnego imitatora Jiřka Faltusa oraz Wielkiego Estradowego Show z udziałem m.in. Petra Korvalda i silarza Zekosa.

W niedzielę natomiast można w Cz. Cieszynie obejrzeć konkurs orkiestr dziecięcych „O Puchar Burmistrza”, występ „Velkopopovickiej Kozolky” lub wziąć udział w Popołudniu Cherezijskiej. Na rynku w Cieszynie zaś wystąpi dzisiaj zespół „Atlas”, Big Band Franciszka Widnicka, „Gl' For Boys” oraz słowacki „Mother in Law”, w niedzielę zaś zespoły folklorystyczne, „Gang Marcela” i kabaret „Maszalscy” z Katowic.

Święto Trzech Braci to także cały szereg imprez towarzyszących - w cieszyńskim galerii „Strych” można np. zwiedzać wystawę plakatów prof. Michała Klisla, w Domu Narodowym w Cieszynie II Pokonkursową Wystawę Fotograficzną „Ziemia Cieszyńska w obiektywie”, a dzisiaj w Teatrze im. A. Mickiewicza odbędzie się spotkanie laureatów konkursu literackiego „Moje miasto - moje miasto”.

JERZY SALWAROWSKI I FILHARMONIA ŚLĄSKA NA „MAJU JANĄČKA”

Dom Kultury „Witkowice” w czwartek rozbrzmiewał muzyką Mieczysława Karłowicza, Kamila Saint-Saens, Cezara Francka w wykonaniu Śląskiej Filharmonii z Katowic pod dyrekcją Jerzego Salwarowskiego. Na fortepianie grał Roberto Cominati (Włochy).

Jerzy Salwarowski jest obecnie dyrektorem artystycznym zespołu Filharmonii Szczecińskiej i prowadzi Toruńską Orkiestrę Kameralną. Korzystając z okazji, redakcja „GL” zadala mu parę pytań:

■ Czy organizator XXIII edycji Międzynarodowego Festiwalu „Maj Janąčka” podrywał repertuar występów?

- Nie, po prostu usłyszałem, że Roberto Cominati będzie grał koncert nr 2 g-moll op. 22 Saint-Saens'a i do tego dobrałem „Trzy odwieczne pieśni” Mieczysława Karłowicza, bo trudno na festi-

walu międzynarodowym nie zagrać muzyki polskiej, oraz symfonie Francka, która do Saint-Saens'a bardzo pasuje. Karłowicz jest mi bardzo bliski. Sam grałem, po raz pierwszy, wszystkie poematy symfoniczne tego kompozytora. Jego muzyka przemawia do mnie sposo-

o wiekszej tęsknocie”, „Pieśń o miłości i śmierci” i wreszcie „Pieśń o wiekustym wszechbycie” - jest muzyką jakby zawieszoną między górami a tym, co jest ponad. Jak mówił Karłowicz, gdy leżąc na szczyście człowiek czuje przynajmniej go wiat kosmosu, przestrzeń i jej boskość.

Karłowicz jest mi bliski

■ Czy interpretacja zapisu nutowego jest sprawą ponadmiędzynarodową?

- Wydaje się, że w części muzyka jest istotnie językiem przemawiającym do wszystkich bez względu na narodowość. Niemniej jednak każda nacja ma swój ryt, swój obraz dźwiękowy, swój indywidualny „zaśpiew”. Oczywiście musi tę muzykę tworzyć. Muzurki Chopina są niepowtarzalne, pomimo że ty-

POGODA

SOBOTA - Zachmurzenie umiarkowane. Temperatura w dzień od 29 do 33 st. C., nocą od 19 do 15 st. C. Wiat z kierunków południowo-wschodnich.

NIEDZIELA I PONIEDZIAŁEK - Zachmurzenie umiarkowane przechodzące do dużego. W niedzielę temperatura w dzień od 29 do 33 st. C., nocą od 20 do 16 st. C., w poniedziałek w dzień od 21 do 25 st. C., nocą od 20 do 16 st. C.

BISKUP F. V. LOBKOWICZ POŚWIĘCIŁ OŚRODEK RESOCJALIZACJI

Odnaleźć samych siebie...

KONIAKÓW (wak) - Czwartkowa msza święta w pięknej koniakowskiej kaplicy, celebrowana przez ks. biskupa Františka Václava Lobkowicza poprzedziła uroczyste otwarcie pierwszego w kraju Ośrodka Resocjalizacji św. Weroniki dla Uzależnionych Kobiet i Dzieci.

Po nabożeństwie, w którym oprócz licznie zebranych mieszkańców wsi uczestniczyli zaproszeni goście, wśród nich Jaroslav Koptiva, wiceminister spraw wewnętrznych, senator Emil Škrábil, Zdeněk Moldrzyk, koordynator ds. Przeciwdziałania Narkomanii przy Urzędzie Powiatowym w Karwinie oraz Bohumil Muróš, burmistrz Cz. Cieszyna, wszyscy udali się pod dom, w którym w najbliższych dniach dach nad głową znajdą kobiety i dziewczyny uzależnione od środków odurzających. Przed poświęceniem placówki biskup Lobkowicz ponownie podkreślił konieczność pomocy osobom uzależnionym. „Nie można ich potępiać, nie wolno odsuwać na margines. Zwłaszcza w okresie, kiedy stracili wiarę w siebie i nie wiedzą, co z sobą począć” - powiedział. „Jestem mile zaskoczony postawą teupielnych mieszkańców, którzy zaakceptowali ten projekt” - stwierdził J. Koptiva. „Kiedy w Pradze lub okolicy otwiera się podobna placówka, ludzie demonstrują, krzyczą, nie chcą w swojej okolicy narkomanów”.

Wśród koniakowian, którzy wzięli udział w otwarciu placówki, była także 90-letnia Anna Halasowa, z domu Lašek, która w tym domu się urodziła. Właśnie ją biskup František Lobkowicz poprosił o to, by jako pierwsza z gości przekroczyła próg nowego ośrodka resocjalizacji.

„Do domu, w którym pomoc znajduje jednorazowo 10-15 osób z całego kraju, przyjmowane będą kobiety (również matki z dziećmi), które mają za sobą leczenie na oddziale detoksykacyjnym i trzymiesięczną abstynencję. Kuracja przebiegać będzie pod okiem terapeutów, psychologa, psychiatry, pra-

cownicy społecznej i duchownych, trwać będzie od szóstego do ósmnastu miesięcy” - powiedział Michał Krawiec, dyrektor Powiatowej Katolickiej Organizacji Charytatywnej „Caritas” z siedzibą w Cz. Cieszynie, inicjator powstania placówki.

„Przejrzyj przez nas program pracy terapeutycznej i wychowawczej uwzględnia nie tylko pracę nad sposobami przeciwdziałania narkole, ale również pracę nad sobą, rozumianą jako samopomoc i odnajdywanie alternatywnych wobec ucieczki w narkotyki sposobów samorealizacji” - dodaje Marcela Chroboczkowa, kierowniczka nowo otwartej placówki. „Po wyjściu z ośrodka dziewczyny miałyby być przygotowane do kontynuowania nauki, kobiety zaś do prowadzenia samodzielnego życia”.

„WRACAMY DO ŹRÓDEŁ” - MÓWI R. MOLIŃSKI

Scena Polska we Lwowie

CZ. CIESZYN (kor) - Zespół Sceny Polskiej Teatru Cieszyńskiego wyjedzie dziś do Lwowa, by wziąć udział w uroczystościach jubileuszowych Teatru Polskiego, który działa w tym mieście od 40 już lat.

„Z teatrem tym utrzymujemy kontakty od ponad 10 lat - spotykamy się głównie w Polsce na festiwalach teatrów polonijnych, ale utrzymujemy także kontakty towarzyskie” - mówi kierownik artystyczny SP Rudolf Moliński. „Chodzi wprawdzie o zespół nieprofesjonalny, zawodowcami są tylko reżyser i menedżer teatru, ale od razu trzeba powiedzieć, że jest to zespół z dłużejletnimi tradycjami. Budynek, na którego scenie będziemy mieli okazję zagrać, był przecież siedzibą Teatru Polskiego już w okresie międzywojennym, a grano tu teatr już w czasach monarchii austro-węgierskiej. Tu np. odbyła się w roku 1906 premiera „Moralności pani Dulskiej” Gabrieli Zapolskiej, a tę sztukę właśnie zagramy we

Lwowie. Wracamy zatem niejako do źródeł”.

Aktorzy SP TC spędzą pierwszy dzień w Polsce - w Przemyslu, jutro wezmą udział w obchodach jubileuszu Teatru Polskiego i spotkają się z mieszkańcami we Lwowie. Polakami, w niedzielnym natomiast zwróci waz ze swoimi przyjaciółmi zabrakł Lwowa. Na Załcze powróci zespół we wtorek rano.

WRAZ Z „BUDŻETÓWKĄ”

Celnicy zastrajkują

PRAGA - Celnicy zapowiedzieli na poniedziałek 8 czerwca godzinny strajk ostrzegawczy. Strajk ma się rozpocząć o 9.00. Przez godzinę służby celne na wszystkich przejściach granicznych nie będą odprowadzać samochodów i przepuszczać pieszych.

Strajk ostrzegawczy celników jest częścią akcji strajkowej pracowników całej sfery budżetowej. Domagają się oni m.in. zrównania płac w budżetowce, zwiększenia środków na remont dróg i oświetła.

Polska Szkoła Podstawowa oraz Przedszkole w Karwinie-Frysztaście zapraszają na

JUBILEUSZ 80-LECIA FRYSZTACKIEJ SZKOŁY

Część artystyczna odbędzie się w piątek 12. 6. o godz. 16.30 w Domu Kultury w Karwinie-Nowym Mieście, zaś w sobotę 13. 6. zapraszamy na festyn o godz. 14.00, wystawę prac uczniowskich i spotkania wychowanków do budynku szkolnego.

Z PAP-em DOKOŁA ŚWIATA

Zwrot majątku

Były król Bułgarii Symeon II uznał orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego o zwrocie majątku rodziny monarcharza za dowód, że obywatela w kraju są równi w świetle prawa, a prawo do własności jest szanowane.

Bułgarski trybunał wydał w czwartek orzeczenie, że ustawa z 1947 r. nacjonalizująca dobra zdebrzonizowanego cara, jest niezgodna z konstytucją. Zająca na emigracji rodzina Symeona II otrzymała z powrotem pałac i domy wraz z ziemią.

„Duma”, dziennik oporczyjnyj post-komunistycznej partii socjalistycznej podkreśla, że Bułgaria już nie jest monarchią, a jej byli władcy, którzy otrzymali z powrotem swoje dobra, kilkakrotnie doprowadzali kraj do katastrofy.

Rodzina carska powinna przekazać majątki na cele charytatywne - uważa dziennikarzy socjalistów. Wylizca, że zadna inna była monarchia - Grecja, Włochy, Rosja, Francja - nie restytuowała dóbr byłych władców. Bułgaria jest pierwszym krajem w Europie, który się na to zdecydował.

Nowy Sołżenicyn

W moskiewskich księgarniach pojawiła się nowa książka Aleksandra Sołżenicyna „Rosja w otlchani”. Wydana w pięciu tysiącach egzemplarzy 206-stronicowa książka byłego rosyjskiego dyktanda, kiedyś powszechnie szanowanego za walkę z komunizmem, a dziś - jak pisze DPA - w znacznym stopniu lekceważonego, jest najnowszym potępieniem postradzieckiego społeczeństwa.

We fragmentach opublikowanych niedawno w tygodniku „Argumenty i fakty” Sołżenicyn napisał o obecnych przywódcach Rosji, że sprawiają wrażenie ludzi chcących na pieniądze, którym jest obojętny los tych, którym rządzą.

79-letni dziś Sołżenicyn, laureat nagrody Nobla z roku 1970, spędził osiem lat w obozach stalinowskich. Do najśmieszniejszych jego książek należą m.in. „Archiipelag Gulag”, „Krag pierwszy”, „Październik 1916”.

Poszukują filozofa

Polcja grecka od dwóch dni intensywnie poszukuje greckiego filozofa, który zapowiadając swoje samobójstwo oświadczył, że pragnie zniknąć bez śladu „jak Edyp”. Dimitris Liandinas, wykładowca filozofii na Uniwersytecie w Atenach, pozostawił list do rodziny, w którym twierdzi, że „całe jego życie było drobiazgowym studiowaniem śmierci” - pisze prasa grecka.

Filozof napisał, że zamierza odejść „jak Edyp”, który według legendy, zniknął w tajemniczy sposób wezwany przez Bogów, lub jak Empedokles (grecki filozof z V w.p.n.e), który rzucił się do krateru wulkanu Etna.

Szok komputerowy

Zmiana daty w komputerach przed rokiem 2000 na zaczynającą się od cyfry „2” będzie kosztowała Węgry 5-10 mld forintów, czyli około 20-40 mln dolarów - podał dziennik „Heti Világgazdaság”.

W maju rząd zobowiązał wszystkie ministerstwa i władze w kraju do utworzenia 2-5 osobowych grup specjalistów, które w czerwcu mają dać odpowiedź, jak przestawić systemy komputerowe, aby zmiana daty na przełomie wiodła nie zakłóciła ich funkcjonowania.

Na „szok komputerowy” Węgry mają być przygotowane najpóźniej do końca marca przyszłego roku.

Viagra nielegalna

Sprzedż i reklamowanie leków na impotencję o nazwie Viagra są na Węgrzech nielegalne - oświadczyła Rada Nadzorcza Ochrony Konsumenta. Otwiadzenie wydano po tym, gdy Krajowy Instytut Farmaceutyczny zażądał przeprowadzenia dochodzenia w sprawie handlu Viagrą na węgierskim czarnym rynku.

Viagra, produkowana przez amerykańską firmę Pfizer, weszła na rynek USA w końcu marca. W maju sześciu mężczyzn zmarło w tym kraju po zażyciu Viagry. Federalna Agencja Kontroli Leków (FDA) stwierdziła jednak, że nie ma na razie powodów sądzić, by Viagra była niebezpiecznym środkiem.

Pfizer nie złożył jeszcze wniosku o rejestrację leku na Węgrzech.

Nie sygnowane materiały publicystyczne i informacyjne pochodzą z satelitalnego serwisu informacyjnego Polskiej Agencji Prasowej.

DWA TYGODNIE DO WYBORÓW PARLAMENTARNYCH

Kampania nad zalewem



CIERLICKO (b) - Jeszcze w piątek nad ranem na specjalnych planzach reklamowych w centrum gminy rekomendowa swych kandydatów do Izby Polskiej tylko socjaldemokracja. Reszta działających w Cierlicku i mających w jego władzach swoich reprezentantów - obywatelscy demokraci, ludowcy, uniōniści i komuniści - ograniczyła się na razie do wlotry ogłoszeniowych, republikanie natomiast, którzy w wyborach sprzed dwóch lat otrzymali w Cierlicku 7,33 proc. głosów, usadowili się na billboardzie pod... cmentarzem.

Na dzisiaj zapowiedział swój przyjazd nad Zalew Cierlicki, by spotkać się z wyborcami, sam północnomorawski lider wyborczy ČSSD i jej przewodniczący Miloš Zeman. Nie będzie to zapewne zwykły wiec przedwyborczy socjaldemokracji, bowiem z Cierlicka i sąsiedniego Hawierzowa wywodzi się aż troje jej gorących kandydatów do mandatu poselskiego. 12. miejsce cierlicki, inż. arch. Yvony Jungovej na liście cieszącej się w sondażach przedwyborczych największymi preferencjami partii rokuje spore nadzieje. Przed dwoma laty z tej właśnie pozycji wystartowała z powodzeniem do parlamentu dr med. Jana Gavlasiowa z Luty-

ni Dolnej. Hawierzowski kandydatem, posłowi František Chobotovi i Břetislavowi Petrowi przypadły odpow-

BUDOWA WODOCIĄGU POCHŁONIE 20 MLN KORON

Liczą na pomoc państwa

NYDEK (kor) - Nydecki Urząd Gminy nosi się z zamiarem dokończenia najpóźniej do końca przyszłego roku budowy nowej sieci wodociągowej na całym terytorium wsi.

Jak poinformowała nas starostka Marta Tichánková, udało się do tej pory pokryć wodociągiem centrum gminy i wybudować nowy zbiornik w osadzie Strzelna. Teraz przyjdzie kolej na budowę rozgałęzię głównego wodociągu, które doprowadzą będą wodę do poszczególnych odbiorców. Chcieliby też radni pokryć siecią wodociągową osady Góra, Gluchowa i Brandys, których mieszkańcy muszą obecnie czerpać wodę z własnych źródeł i studzien. Został już opracowany projekt całego przedsięwzięcia i jeszcze latem br. gmina miała otrzymać zezwolenie na budowę.

„Zrobimy wszystko po to, żeby budowa wodociągu we wspomnianych

wiednio lokaty - czwarta i szesnasta.

Dwa dni po socjaldemokracjach, w poniedziałek ma zjechać do Cierlicka „Kremlaček”, samochód wyborczy „szokujący” ponad 5-proc. preferencji grupowania Emeryci na rzecz Gwarancji Życiowych.

Kandydaci partii ludowej - posłowie Vilém Holáň i Wawrzyniec Fojčík - zaprezentowali się cierliczanom już w ub. sobotę, o czym gmina organizacja KDU-ČSL informowała jeszcze wczoraj w swych gablotach.

osadach mogła ruszyć jeszcze w tym roku. Jak na razie jednak brakuje nam potrzebnych funduszy” - mówi M. Tichánková. „Budowa całej sieci wodociągowej pochłonie bowiem w sumie 20 mln koron, a z tego odcinek w Górze, Gluchowie i Brandysie aż 11 mln. W tej chwili gmina musi jednak spłacać zaciągnięte kredyty, sami więc nie podamy - musimy poszukać wsparcia u państwa”.

Nydeczanie zwrócili się już z prośbą o dotację państwową do Ministerstwa Rolnictwa RC, ale odpowiedź do tej pory nie nadeszła. Starostka jest wszakże optymistką i ma nadzieję, że uda się rozpocząć budowę ostatniego odcinka wodociągu najpóźniej jesienią br.

Dziękujemy

Dyrekcja PSP w Suchej Górze dziękuje wszystkim, którzy w jakikolwiek sposób przyczynili się do dostojnego i gładkiego przebiegu XVI Igrzysk Lekkoatletycznych Polskich Szkół Podstawowych w Trzyciu.

Dziękuję sponsorom - Konsulatu Generalnemu RP w Ostrawie, Urzędowi Szkolnemu w Karwinie, Urzędowi Gminnym w Stonawie, Olbramowicach i Suchej Górze, firmom Walmark z Oldřychovic, Silva Art z Cz. Cieszyzna, górnosusim RN Express, Camion-Autoplachty i Elka Nova oraz Karla z Bruntala.

Serdecznie dziękujemy Kołu Macierzy Szkolnej z prezesem Romanem Filissem na czele za ofiarność i bezgraniczne poświęcenie się sprawie.

mgr APOLONIA MRÓZEK
dyrektorka szkoły

Rada Polaków zaprasza przedstawicieli grupowań politycznych startujących w wyborach do Izby Polskiej Parlamentu RC do prezentacji swych programów wyborczych w ramach posiedzenia Rady Przedstawicieli, które odbędzie się w poniedziałek 8 czerwca o godz. 16.30 w saloniku hotelu „Fiat” w Czeskim Cieszyźnie.

Kancelaria Rady Polaków w RC



▲ Anetka i Jacek przed domem zdrojowym „Elitka”, gdzie odbywały się występy.
Fot. J. KŹEŁOWSKA

„MALI ŚPIEWACY '98“ W WIELKIM LOSINACH Świetny występ Anetki i Jacka

Zwycięzcy powiatowych eliminacji dziecięcej pieśni ludowej spotkali się 16 i 17 maja na „Krajozym przeglądzie dziecięcych śpiewaków piosenek ludowych” w Wielkim Losinach. Jego organizatorami byli Stowarzyszenie Folklorystyczne RC, Stowarzyszenie Przyjaciół Zespołu Ludowego „Markovice”, Udźwisko Wielkie Losiny, szumperki i losiński urząd gminny oraz Czeskie Radio Ostrawa.

Wśród 61 wykonawców występowała i piątka z naszego regionu - Veronika Světlonová i Jacek Rybicki z Czeskiego Cieszyzna, Michaela Sajdkłowa z Hawierzowa oraz Miriam Scholzowa i Aneta Kůželovská z Orłowej.

Aneta Kůželovská jest uczennicą

szóstej klasy PSP w Karwinie-Nesymie, gdzie śpiewa w zespole „Dziolchy i syny z kolonij”. Na przeglądzie wystąpiła z piosenkami „Já dajiwězka na wodom” i „Janidawa mama”, które wyszukał i przypięła z nią nauczyciel Bronislav Bohner. Jacek Rybicki jest uczniem siódmej klasy PSP w Czeskim Cieszyźnie. Zaprezentował również dwie piosenki „Smerej i „Kamratczka”, które przypięła z nim nauczycielka Jana Kůželovská.

Oboje zaśpiewali bardzo dobrze i swoje szkoły. Świadczyły o tym le rżliwe oklaski po występie kładły z nich. Z „Przeglądu...” oboje przysłużyli dyplomy uznania.

PC CONNECT
WACŁAWIK Bogdan Słefińnic 28, 737 01 Český Těšín
producent pieczętek i sprzedawca sprzętu komputerowego poszukuje:

TECHNIKA

Wymagania:

- wykształcenie średnie ● samodzielność i zdolności organizacyjne ●
- znajomość pracy na PC ● prawo jazdy grupy B ●
- własny „życiostenski list” ● zapęt do pracy ●

Pismenne oferty prosimy przysłać do 20. 6. 1998 pod adresem:
PC CONNECT - WACŁAWIK Bogdan
Chotěbuzská 207, 735 61 Český Těšín

zELMER® sp. z o. o.
BOHEMIA zatrudni na pełny etat
PREZENTERA - REPRESENTANTA

Wymagane walory:

- komunikatywność
- dyspozycyjność czasowa
- aktywny stosunek do pracy

Proponujemy:

- przeszkolenie
- możliwość rozwoju profesjonalnego
- odpowiadające wynagrodzenie

Swój ofertę wraz z życiogramem prosimy nadsłać do 12 czerwca 1998 pod adresem:
ZELMER BOHEMIA s.r.o., ul. Lipová, areál VOP, 737 01 Český Cieszyzn, tel./fax 068/772 70
do 15 czerwca 1998 pod adresem nowej siedziby:
ZELMER BOHEMIA s.r.o., Horní Těšic 770, tel. 069/6423709

100-LECIE TOWARZYSTW LEKARSKICH NA PODBESKIDZIU

Na Zjeździe Jubileuszowym PTM równorzędnym partnerem

W piątek 22 maja odbywał się w Bielskim Centrum Kultury w Bielsku-Białej Zjazd Jubileuszowy z okazji stoletnia Towarzystw Lekarskich na Podbeskidziu. Organizatorami zjazdu były Zarząd Oddziału Beskidzkiego Polskiego Towarzystwa Lekarskiego oraz Beskidzka Izba Lekarska w Bielsku-Białej. Założycielskie Polskie Towarzystwo Medyczne, które traktowane było na zjeździe jako równorzędny partner organizacji lekarskich rozwijających działalność w granicach Polski, reprezentowali doktorostwo Józef i Urszula Stłowiakowie oraz mgr Tadeusz Hławiczka.

Inauguracyjne referaty wygłosili profesorowie Jerzy Woy-Wojciechowski (Aktualność przysięgi Hipokratosa u progu trzeciego tysiąclecia), Henryk Gaentner (Medycyna jako nauka i sztuka) oraz Zdzisław Ryn (Humanistyczne przesłanie

dla lekarza na przełomie wieków). W odczytach tych, które przepojone były humanistycznym, zaakcentowano potrzebę w medycynie jednolitości danej wiedzy i wrażliwości lekarza na cierpienie pacjenta. „Medycyna można się nauczyć, lecz lekarzem trzeba się urodzić” - podkreślił prof. dr Woy-Wojciechowski.

Następnie odznaczani zostali lekarze, którzy ponieśli niezaprzeczone zasługi dla rozwoju województwa bielskiego i jego służby zdrowia. W gronie tym znalazł się wypróbowany przyjaciel PTM, dr Olgierd Kosowski, który często przyjeżdża z odczytami na comiesięczne spotkania naszych lekarzy. Władze miasta Bielska-Białej wyróżniły Dr Kosowskiego nadaniem mu honorowego obywatelstwa tej podbeskidzkiej metropolii.

W części historycznej zjazdu, pod-

karzających poszczególnych regionów Podbeskidzia zaprezentowali etapy rozwoju lokalnych placówek służby zdrowia na przestrzeni wieków oraz sylwetki osób najbardziej zasłużonych dla ich rozwoju, wybitny dr Józef Słowik. Przedstawił biografie niektórych lekarzy-Polaków, wywodzących się z Zaolzia, którzy zasłynęli jako wysokiej klasy fachowcy nie tylko na rodzimym ziemi, ale także swę rodzinne strony. Rozpoczął ten przegląd na Pawle Oszełdzie z Nieborów. Następnie uwagę poświęcił takim osobistościom, jak Paweł Myrdak, Wacław Olszak, Jan Buzek, Henryk Kłusztyński, Wacław Seidl, Tadeusz Adam i Kornel Michejowski, Jan Władysław Kutzb, Józef Mazarek, Adam Kunicki, Bogusław Kobuszniak, Henryk Kania, Wiktor Pawlas. Dr Słowik wymienił też i szkaracie-

ryzował osiągnięcia lekarzy-opisówko, którzy byli i są animatorem społecznego życia społecznego i kulturalnego na Zaolziu: Józefa Krzywonię, Eugeniusza Buryana, Janusza Gaudyna, Bogusława Chwałowa.

Jak nam zdradził członkowie delegacji PTM, bielski Zjazd Jubileuszowy był okazją do odnowienia kontaktów z olbiańskim środowiskiem medycznym z towarzyszami lekarzami z Polski i także do zaanonsowania publikacji „Z Wacław Olszak i jego następcy”, które wydanie przygotuje PTM. Z życiogramem przyjęciem spotkał się list p.o. kanclerza generalnego RP w Ostrawie Piotr Szweda do uczestników zjazdu, w którym sam zwraca uwagę na obopólne korzyści, jakie już przyniosła i nadal przynosić powinna współpraca towarzystw lekarskich z Polską i z Zaolziem.

K. SANTARSKI

W 170-LECIE POLSKIEJ SZKOŁY W KOSZARZYSKACH

Teraźniejszość i wspomnienia

W maju Polska Szkoła Podstawowa w Koszarzyskach świętowała przepiękny jubileusz 170-lecia. Uroczyste obchody zainaugurowało przedstawienie sztuki scenicznej Władysława Młynka „Cudowny owoc” w opracowaniu muzycznym Henryka Sumery i w reżyserii dyrektorki szkoły, Ireny Starzyk. Przedstawienie, które po dłuższej przerwie odbyło się w sali restauracji „U Samca” w Koszarzyskach, widzowie nagrodzili parami oklaskami. Byli wśród nich inspektor szkolny Kazimierz Worek, przedstawiciel ZG PZKO i Ruchu Politechnicznego „Wspólnota” Władysław Bęski, starosta gminy Jerzy Ruz, nauczyciele, którzy uczyli w szkole-jubi-

lance, przyjaciele placówki, Polacy z bliskiej i dalszej okolicy...

W baśni o dobrym pastusku Janku i dziewczynie Marysi, dobrej i złych wroźkach, skrzatach na koniec zwyciężyło - jak już to w baśniach bywa - dobro. Na scenie przedstawiło się mnóstwo dzieci, bo każde przecież chciało wnieść swój wkład w jubileuszowe obchody.

Przedstawienie, które przygotowały także dwie nauczycielki szkoły-jubilatki, Irena Szymonik i Ilona Piechaczek, zostało ciepło przyjęte przez widzów, usatysfakcjonowało także dzieci. Po przedstawieniu odbyło się w szkole spotkanie. Jego uczestnicy



▲ Stara szkoła, dziś budynek prywatny

◀ Nowa szkoła oddana do użytku w 1977 roku.

Zdjęcia KAZIMIERZ JAWORSKI



▲ Przedstawieniem sztuki scenicznej Władysława Młynka „Cudowny owoc” dzieci zainaugurowały obchody jubileuszowe 170-lecia szkoły. Fot. Ewa WALKOWA

mogli obejrzeć wystawę ilustrującą historię i dorobek szkoły koszarzyńskiej.

Z okazji jubileuszu ukazał się pod redakcją Ireny Starzyk biuletyn pt. „170 lat Polskiej Szkoły Ludowej w Koszarzyskach 1828-1998”.

W związku z tym wypadłoby krótko przypomnieć, że polska szkoła w Koszarzyskach powstała w roku 1828 jako wyznaniowa szkoła ewangelicka, dzieci katolickie zaś uczęszczały do Milikowa. W pierwszym roku (uczono wtedy w domach prywatnych) miała 60 uczniów. Budynek szkolny został zbudowany dopiero w roku 1832. W roku 1869 ta prywatna szkoła stała się szko-

łą publiczną. Stary drewniany budynek zburzono w roku 1873 i zbudowano nowy. W okresie przedwojennym zamierzano go przebudować, niestety planu tego nie udało się zrealizować. Kiedy w roku 1950 szkoła koszarzyńska została niepełną szkołą wydziałową, miejscowi PZKO-wcy zbudowali budynek nr 98, gdzie odbywała się nauka. Ostatecznie w roku 1977 zbudowano nowoczesną szkołę, gdzie na parterze znajduje się szkoła polska, a na piętrze szkoła czeska, która w Koszarzyskach została otwarta w roku 1923.

Dyrektorami w polskiej szkole w Koszarzyskach byli m. in. Jan Hecz-

ko, Gustaw Zuczek i Zbigniew Zuczek. Obecnie, od roku 1990, placówkę prowadzi Irena Starzyk.

Najwięcej dzieci w Koszarzyskach i sąsiedniego Milikowa uczęszczało do szkoły w latach 1888-1921 (w niektórych latach liczba uczniów wahała się ok. 110-120). W ostatnim roku przed wojną dzieci było 73. Obecnie w dwuklasowej polskiej szkole w Koszarzyskach kształci się 26 dziewcząt i chłopców.

KAZIMIERZ JAWORSKI

W 100. ROCZNICĘ ŚMIERCI JEDNEGO Z PIERWSZYCH SZERMIERZY RUCHU NARODOWEGO NA ŚLĄSKU CIESZYŃSKIM

Andrzej Cinciąła: prawnik, folklorysta, społecznik

Andrzej Cinciąła urodził się 8 sierpnia 1825 roku w Kozakowicach Górnych (wsi należącej dzisiaj do gminy Golezów) jako syn Andrzeja - zarobnika, tkacza i weterana wojen napoleońskich, Matka Anna, z domu Ralska, pochodziła z Kofskiej (dzisiejszej dzielnicy Trytyca). Uczył się w szkole ludowej w pobliskim Golezowie, w r. 1838 wstąpił do gimnazjum ewangelickiego w Cieszynie, w którym zawiązała się jego młodzieńcza przyjaźń z Pawłem Stalmachem, późniejszym głównym budźnikiem i organizatorem ruchu narodowego na Śląsku Cieszyńskim. Po trzech latach udał się do Krakowa, aby praktykować u księgarza Friedleina. Po kilku miesiącach praktyki księgarskiej (po śmierci ojca znalazł pracę jako pisarz w folwarkach w Kaczycach Dolnych i Górnych, wreszcie został pisarzem w kancelarii adwokackiej dra Ludwika Kluckiego w Cieszynie. Klucki-Morawianin, urodzony w Hranicach - był gorliwym słowianofilem i polonofilem. Zachęcał swoich klientów do wyrywania języka polskiego, besztwał za próby rozmawiania po niemiecku, pisał po polsku ich imiona, nazwiska i nazwy miejscowości, wystawiał dokumenty w języku polskim. Pod jego wpływem Cinciąła zdał sobie sprawę ze swojej przynależności do narodu polskiego, naślądził go Polakom.

W domu Ludwika Kluckiego kształtowało się cieszyńskie życie polityczno-narodowociowe. Tu docierały pisma słowackiego przywódcy Ludovita Štúra, tu czystem gościem był Paweł Stalmach. Tutaj w bibliotece Cinciąła miał dostęp do dzieł pisarzy polskich. W swoim „Pamiętniku” Andrzej Cinciąła tak opisał przemianę własnej świadomości narodowej: „Szczęśliwym przebiegiem było dla mnie wstąpienie do kancelarii dra Kluckiego, tam mi się dopiero oczy otworzyły i poznałem, że jestem w błędzie, mając się za Niemca. To też zaczęłem myśleć po polsku, mówić, śmiać było można w języku ojczystym i modlić się po polsku (...) Jak wielki owoc na tej drodze u mnie nastąpił, można i z tego poznać, iż powziąłem zamiar zbierania pieśniek ludowych z okolic Cieszyna (...) że zaczęłem także spisywać przyśłówki śląskie i wprawił stać się w Księstwie Cieszyńskim - słony śleszanie polskiej...”

Wiosną 1846 roku, mając już 21 lat, Andrzej Cinciąła powraca do ewangelickiego gimnazjum, pragnąc po jego



▲ Andrzej Cinciąła - prawnik, folklorysta, społecznik.

Zdjęcie z archiwum autora

ukończenia rozpocząć studia wyższe. Organizuje wśród gimnazjalistów Towarzystwo Uczących się Języka Polskiego i dwukrotnie przywozi z Krakowa okazyjną furmanką zapas polskich książek dla Towarzystwa. W rewolucyjnym 1848 roku pisze broszurkę „Nowości niesłychane dla śląskich chło-

pów” i jest „współpracownikiem głównym” (redaktorem) czasopisma „Tygodnik Cieszyński”, pierwszego pisma polskiego na Śląsku Cieszyńskim. Jesienią tego roku rozpoczyna studia na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie, które trwały 5 lat.

Po studiach w 1853 roku Andrzej

Cinciąła powraca do Cieszyna na praktykę adwokacką do dra Kluckiego, lecz nie ustaje w pracy nad sobą i w 1857 roku uzyskuje doktorat, zaś w rok później zdaje egzamin notarialny i otrzymuje stopień doktora praw. W roku 1861 bierze udział w założeniu „Czytelnia Ludowej”, w której jest pierwszym sekretarzem i skarbnikiem, a w roku 1862 - Towarzystwa Rolniczego. We zborze ewangelickim w Cieszynie udaje mu się przeformować nową zasadę pisania protokołów i prowadzenia całej dokumentacji w języku polskim. Jest też współorganizatorem teatru amatorskiego i różnych wydawnictw.

Praca ta zostaje przerwana na skutek powołania go jako rejenta (notariusza) do Schildberga na Morawach (1865-1867), a następnie do Frysztatu (1867-1881). Dopiero w 1881 roku powraca jako notariusz do Cieszyna i włącza się znów do społecznikowskiej działalności narodowej. Andrzeja Cinciąła wybrano na wiceprezesa Towarzystwa Ewangelickiego Oświaty Ludowej (1881), a w rok później - na prezesa „Czytelnia Ludowej”. W latach 1884-1895 prowadzi Polskie Towarzystwo Ludowe, ale bez większych osiągnięć natury politycznej. Znamienna działalność polityczno-narodowej posiada jego aktywna praca w Towarzystwie Domu Narodowego w latach 1887-1897. Stara się też nieść pomoc prawną zwłaszcza ludności wiejskiej i w tym celu wydaje „Podręcznik prawniczy dla Śląska i Galicji” (1883) i „Podręcznik dla gmin śląskich” (1884), zawierający ustawy gminne i wyborcze z objaśnieniami oraz inne przepisy, których znajomość była potrzebna w szczególności przelozonemu gminy, radnym i członkom wydziału. Podręczniki te wpłynęły na podniesienie kultury społecznej, na demokratyczne formy stosunków między ludzkimi, wzmożony też pozycję języka polskiego w czynnościach urzędowych gmin.

Andrzej Cinciąła był, jak już wyżej zaznaczono, zbieraczem cieszyńskich pieśni ludowych, przyśłów, zwrotów przyśłowiowych i powiedzonek gwarowych. Zgromadzone materiały folklorystyczne, istnie „diamenty mowy” rdziennej ludności Śląska Cieszyńskiego, starał się wydać drukiem. Najpierw wydał przy pomocy Akademii Umiejętności w Krakowie „Pieśni ludu śląskiego z okolic Cieszyna” (1882), następnie wydał własnym kosztem „Przyśłowia,

przypowieści i ciekawsze zwroty językowe ludu polskiego na Śląsku, w księstwie Cieszyńskim” (1885), ponadto opublikował w warszawskim miesięczniku geograficzno-etnograficznym „Wista” w 1888 roku „Pierwszy dodatek do przyśłów ludu w Księstwie Cieszyńskim”, a w sześć lat później i cztery lata przed swoją śmiercią „Druhny dodatek...”. Ogółem dr Andrzej Cinciąła zebrał i opublikował 1312 przyśłów, porzekadeł, powiedzonek i starożytności.

Dziełem życia Andrzeja Cinciąły jest mało dotąd znany „Słownik dyalektalny, czyli zbiór wyrazów staropolskich i innych w potocznej mowie używanych na Śląsku w Księstwie Cieszyńskim z dodatkami przyśłów i frazeologizmów”. Słownik ten, napisany w 1882 roku, nie został wówczas wydrukowany. Dopiero w bieżącym roku, w setną rocznicę śmierci autora, Towarzystwo Miłośników Wisły wydało w postaci reprodukcji techniką offsetową pięknie opracowany rękopis słownika, zawierający 6400 stron oryginału. Autorem artykułu wstępnego jest Jan Krop. Profesor Adam Kleczkowski napisał w 1946 roku: „Zapewne wiele wyrazów ze słownika Cinciąły należy już do przeszłości, ale główny zrab z pewnością przetrwał i żyje i żyć będzie dalej. Stan obecny i przyszły tej mowy cieszyńskiej można będzie badać nowymi środkami teraz i w przyszłości; dla stanu przeszłego jednym z najważniejszych źródeł pozostaje słownik Cinciąły”.

Setną rocznicę śmierci dr. Andrzeja Cinciąły, prawnika, folklorysty, zasłużonego działacza narodowego i społecznego, godnie uczcił Zakład Folklorystyki Ogólnej i Stosowanej Instytutu Pedagogiki Muzycznej Uniwersytetu Śląskiego, Filii w Cieszynie, organizując setną naukową poświęconą życiu i działalności tego wybitnego syna Ziemi Cieszyńskiej. Sesja odbyła się 27 maja w Centrum Konferencyjnym Filii UŚ, a prowadził ją prof. dr hab. Daniel Kadłubiec. Referaty wygłosił Edward Buława, Krystyna Turek, Jan Krop, Władysław Milerski oraz dwie studentki III roku etnologii Wydziału Pedagogiczno-Artystycznego.

Refleksją naukową i analizą dorobku sesja wydatnie zasłużyła tego niezwykłego człowieka, zmarłego w Cieszynie 18 lutego 1898 roku.

WŁADYSŁAW MILERSKI

GŁOSIK GŁOSIK GŁOSIK GŁOSIK

Sąsiedzka wizyta

Spotykam je często, gdy idą na przechadzkę, bo mieszkam bardzo blisko. Zawsze uśmiechnięte, powodują uprzejmie, przystaną na chwilę i krótko opowiedzą o sobie. Kto? Jedenaście par dzieci z przedszkola w Lesznej Dolnej. Ostatnio na pytanie „co u Was nowego?” usłyszałam, że pilnie ćwiczą program na swój festyn. A że będzie to festyn jubileuszowy, bo przedszkole obchodzi 50-lecie swego istnienia, wybrałam się do swych sąsiadów z aparatem fotograficznym, by poznać ich bliżej i rozstrzygnąć potem podczas programu na festynie. Na pewno nie zabraknie mnie na nim w sobotę, dnia 20

czerwca br. i gorąco okłaskiwać będą obecnych przedszkolaków w krakowicki i tańczących stylizowanych, a także ich starszych kolegów, którzy do tego właśnie przedszkola chodzili, a teraz tańczą w znanym trzynieckim zespole ELAN.

Dla Was, Moi Drodzy Czytelnicy, mam propozycję: Jeśli chodziliście do tego przedszkola Wy albo Wasi rodzice, krewni lub znajomi albo też mieszkacie w Trzyniecu i okolicy, wybieracie się na festyn swoich małych koleżanek i kolegów. Rozpocznijcie się o godzinie 14.00 koło Domu PZKO w Lesznej Dolnej. Motiwa zła pogoda nie po-



▲ Beata Josiek lubi bardzo swoją laleczkę, pływającą Barbicę, a oprócz tego chętnie czasem swoje koleżanki w przedszkolnym saloniku modę - u akuratu robi fryzurę koleżance Weronice.

winna nikogo zrazić, bo dom ów jest przestronny i cały program może się odbyć, nawet choćby lato. A każdy, kto ciekaw jest, gdzie spędzają dni przedszkolacy pod fachową opieką pań - Marii Przyrawej, Danuty Sabelowej i Heleny Cieniałowej - rzwiędzie może miejscowe przedszkole o tym samym dniu, w godzinach od 13 do 17.

Na pewno warto przekonać rodziców, by na 20 czerwca zaplanowali rodzinny wyprawę do Lesznej, a tymczasem przedstawiam Wam niektórych tamtejszych przedszkolaków przynajmniej na zdjęciach.

Na spotkanie z nimi i Wami niezmiernie cieszę się już Literka



▲ Weronika Karas, już uczesna (na zdjęciu w środku), ogląda i objaśnia rysunki w książce swojej siostrzyczce Beatce i Nikolce Bujok (stoi koło Beatek) oraz Agacie i Wojtusiu Kantorom (siedzą z lewej strony). Wojtus jest najmłodszym przedszkolakiem, bardzo lubi tu przychodzić i jest niezwykle grzeczny. Fot. LITERKA

KOMU NAGRODY? KOMU NAGRODY?

Tym razem losowaniem nagród w naszym konkursie „Zyczenia dla Mamy” zajęła się niespełna trzyletnia Weroniczka, która niespodziewanie odwiedziła naszą redakcję wraz z tatusem. Wszystkie prace zostały ponumerowane, a Weronika wybierała karteczki z numerkami - aby było sprawiedliwe i by przypadkiem nie wybrała laurki, która jej się bardziej spodoba. Pod wyciągniętymi przes nią numerkami kryły się prace: 1) Zbyszka Rusnoka z Bystrzycy, 2) Adasia

Vitoła z Karwiny-Nowego Miasta, 3) Benaty Królik z Karwiny.

Ale to jeszcze nie wszystko. Ze względu na to, że prac było wiele i to niezwykle udanych, Głosik upierał się, że trzeba nagrodzić niektórych autorów, bez względu na tzw. ślepy los. Ludmiła by najchętniej nagrodziła wszystkich, ale at tytu nagród to my nie mamy.

Dodatkowe nagrody otrzymają więc: Najmłodsza uczestniczka konkursu (po czterolatni Zbyszku Rusnoka, ale temu sprzyjał

los); pięcioletnia Esterka Michejda z Bystrzycy za ptaszka w klasce, czwartoklasistka z Bukowca - Basia Bulawa za laleczki z notesikiem i Benia Krzyżanek za haftowany obrazek oraz ośmioletnia Brygida Adamecka z Piotrowic, która przesyłała laurki także za swoje rodzeństwo.

Fundatorów nagród są: Redakcja „Głosu Ludu”, Wydawnictwo „Olza”, hurt książkowy „Alfa” Zenna Wirtha z Bielska-Białej oraz Literka.

✪ GŁOSIKOWA KORESPONDENCJA ✪ GŁOSIKOWA KORESPONDENCJA ✪

Następujący list również zasługuje na nagrodę. Przesłała nam go mamusia naszej milej korespondentki, Ewy Mrowiec z Suchej Górnicy. Brał udział w losowaniu, ale szczególnie uśmiechnięte się do Ewuni może następnym razem. Drukujemy więc wiersz Ewy, dedykowany Mamie i przy okazji gratulujemy wyróżnienia w Międzynarodowym Konkursie Poezji w Wąglanach!

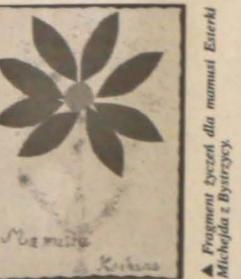
Jest taki „ktoś”,
kogo bardzo kocham,
a gdy się z „nim” pokłóczę
to nieraz i szlocham.

Kocham „go” nade wszystko i bardzo szanuję,
choć się przyznaję,
że czasem figluję.

Nigdy nie porwali,
by mi ktoś dokuczal,
a ja „go” nie przestaję kochać,
choć by mnie ktoś zmuszał.

Po prostu umię kochać,
tak jak ja sama,
a ten „ktoś” to właśnie Ty -
Moja Fajna Mama.

Rubrykę przygotowała:
IRENA STONAWSKA



▲ Pragniem być dla mamusi Esterki Michejdy z Bystrzycy.

WYNIKI XVI IGRZYSK LEKKOATLETYCZNYCH POLSKICH SZKÓŁ PODSTAWOWYCH - TRZYNIEC '98

Lista medalistów

KATEGORIA I - DZIEWCZYNY.

Bieg na 50 m: 1. Natalia Świerczek (Jabłonków) 8,72 s., 2. Natalia Janoszek (Karwina-Nowe Miasto) 8,96, 3. Barbara Młynek (Trzynieć-Dworcowa) 8,97; 300 m: 1. Aneta Hubner (Karwina-Nowe Miasto) 57,0 s., 2. Jana Kantor (Gródek) 58,0, 3. Agata Hrachowa (Trzynieć-Dworcowa) 58,0; skok w dal: 1. Natalia Świerczek (Jabłonków) 362 cm, 2. Monika Tofił (Mosty k. Jabłonkowa) 353, 3. Natalia Janoszek (Karwina-Nowe Miasto) 343; rzut piłeczką: 1. Lucyna Hezko (Bukowice) 29,63 m, 2. Iwana Kornuta (Trzynieć-Dworcowa) 28,71, 3. Sylwia Siedlaczek (Gnojnik) 23,69.

CHŁOPCY. Bieg na 50 m: 1. Michał Sikora (Trzynieć-Taras) 8,21 s., 2. Adam Omyła (Wędynia) 8,48, 3. Andrzej Smelik (Trzynieć-Dworcowa) 8,60; 300 m: 1. Michał Sikora (Trzynieć-Taras) 51,0 s., 2. Adam Omyła (Wędynia) 54,0, 3. Jakub Martynec (Mosty k. Jabłonkowa) 56,0; skok w dal: 1. Daniel Młynek (Trzynieć-Taras) 374 cm, 2. Andrzej Smelik (Trzynieć-Dworcowa) 355, 3. Ryszard Śafec (Cz. Cieszyń) 347; rzut piłeczką: 1. Jan Gomola (Jabłonków) 40,33 m, 2. Jarosław Bróda (Łonna D.) 37,67, 3. Daniel Młynek (Trzynieć-Taras) 35,27.

KATEGORIA II - DZIEWCZYNY.

Bieg na 50 m: 1. Marcela Stebel (Bystrzyca) 7,88 s., 2. Marta Branna (Cz. Cieszyń) 8,03, 3. Halina Zawisza (Trzynieć-Taras) 8,04; 300 m: 1. Halina Zawisza (Trzynieć-Taras) 51,0 s., 2. Lenka Konicznica (Gródek) 53,0, 3. Beata Samiec (Trzynieć-Dworcowa) 54,0; skok w dal: 1. Beata Samiec (Trzynieć-Dworcowa) 401 cm, 2. Beata Sikora (Jabłonków) 372, 3. Dorota Martynec (Mosty k. Jabłonkowa) 371; rzut piłeczką: 1. Nela Dado (Trzynieć-Taras) 40,00 m, 2. Dorota Martynec (Mosty k. Jabłonkowa) 34,65, 3. Karla Czech (Cierlicko) 33,77.

CHŁOPCY. Bieg na 50 m: 1. Paweł Kukuca (Cz. Cieszyń) 8,01 s., 2. Łukasz Podany (Sibica) 8,28, 3. Tomasz Paszek (Gnojnik) 8,38; 300 m: 1. Paweł Kukuca (Cz. Cieszyń) 49,0 s., 2. Michał Broda (Karwina-Nowe Miasto) 51,0, 3. Łukasz Podany (Sibica) 51,0; skok w dal: Dominik Siderik (Cz. Cieszyń) 419 cm, 2. Jakub Crudek (Ropica) 414, 3. Mateusz Kobut (Mosty k. Jabłonkowa) 413; rzut piłeczką: 1. Tomasz Urbaniec (Wędynia) 50,61 m, 2. Tadeusz Kobut (Mosty k. Jabłonkowa) 46,63, 3. Paweł Palarcik (Cierlicko) 46,50.

KATEGORIA III - DZIEWCZYNY.

Bieg na 60 m: 1. Barbara Kukuca (Cz. Cieszyń) 8,92 s., 2. Karolina Ciesielca (Trzynieć-Dworcowa) 8,94, 3. Barbara Toboła (Gnojnik) 8,95; 500 m: 1. Barbara Piłch (Bystrzyca) 1:31,00, 2. Zuzanna Turak (Mosty k. Jabłonkowa) 1:34,00, 3. Maria Jaś (Trzynieć-Dworcowa) 1:35,00; skok w dal: 1. Anna Filipiek (Trzynieć-Dworcowa) 447 cm, 2. Janna Kobut (Mosty k. Jabłonkowa) 440, 3. Barbara Kukuca (Cz. Cieszyń) 439; rzut piłeczką: 1. Alicja Pięga (Cz. Cieszyń) 45,35 s., 2. Monika Marosz 41,57, 3. Sabina Kaleta (obie Trzynieć-Taras) 41,22.

CHŁOPCY. Bieg na 60 m: 1. Marian Cienialca (Bystrzyca) 8,55 s., 2. Jan Niedoba (Jabłonków) 8,56, 3. Roman Madzia (Wędynia) 8,59; 600 m: 1. Marek Strula (Bystrzyca) 1:49,00, 2. Piotr

Pawlus (Jabłonków) 1:51,00, 3. Czesław Przywara (Cz. Cieszyń) 1:52,00; skok w dal: 1. Marian Cienialca (Bystrzyca) 518 cm, 2. Jan Niedoba (Jabłonków) 470, 3. Paweł Kokotek (Gnojnik) 463; rzut piłeczką: 1. Tomasz Martynec (Mosty k. Jabłonkowa) 59,53 m, 2. Jakub Kaletka (Trzynieć-Dworcowa) 57,91, 3. Dariusz Fukała (Karwina-Nowe Miasto) 57,88.

KATEGORIA IV - DZIEWCZYNY.

Bieg na 60 m: 1. Barbara Namysłowska 8,64 s., 2. Gabina Ligocka (obie Cz. Cieszyń) 8,78, 3. Michała Przycała (Bystrzyca) 8,83; 800 m: 1. Michała Przycała (Bystrzyca) 2:36,00, 2. Katarzyna Szpak 2:40,00, 3. Marta Kukuca (obie Cz. Cieszyń) 2:40,00; skok wzdłuż: 1. Beata Namysłowska (Cz. Cieszyń) 147 cm, 2. Wanda Harmol (Karwina-Fryszta) 144, 3. Katarzyna Jurczyk (Cz. Cieszyń) 138; pchnięcie kulą: 1. Gabina Ligocka (Cz. Cieszyń) 9,22 m, 2. Małgorzata Szyma (Jabłonków) 9,11, 3. Lenka Łacek (Trzynieć-Dworcowa) 9,03.

CHŁOPCY. Bieg na 60 m: 1. Dawid Wawercza (Cz. Cieszyń) 8,00 s., 2. Roman Zahradnik (Trzynieć-Dworcowa) 8,06, 3. Dalibor Alter (Lutynia D.) 8,11; 1000 m: 1. Marek Pindor (Mosty k. Jabłonkowa) 2:59,00, 2. Robert Benik (Karwina-Nowe Miasto) 3:00,00, 3. Jan Gruska (Jabłonków) 3:04,00; skok wzdłuż: 1. Jęży Bałant (Mosty k. Jabłonkowa) 163 cm, 2. Marek Mokrzyca (Cz. Cieszyń) 163, 3. Łukasz Sikora (Jabłonków) 160; pchnięcie kulą: 1. Dariusz Gongała (Jabłonków) 12,19 m, 2. Marek Kubaś 12,12, 3. Jęży Bałant (obj. Mosty k. Jabłonkowa) 11,98.

SZTAFETA o Puchar Przewodnika Towarzystwa Nauczycieli Polskich w RC (kategoria 1-5): 1. Łonna Doba, 2. Bukowice, 3. Gródek.

SZTAFETA o Puchar Przewodnika Rady Polaków w RC (kategoria 1-6): 1. Czeski Cieszyń 6:44,00 - chłopcy 3:27,30 (3), dziewczęta 3:27,00 (1), 2. Trzynieć-Taras 6:44,00 - chl. 3:12,00 (1), dz. 3:32,00 (4), 3. Bystrzyca 6:49,00 - chl. 3:19,00 (4), dz. 3:30,00 (2).

PUNKTACJA GENERALNA SZKÓŁ MAŁOKLASOWYCH - Puchar ZG PZKO: 1. Gródek 37 pkt., 2. Nawisze 36, 3. Sibica 28, 4. Bukowice 25, 5. Cierlicko 22,5, 6. Łonna Doba 22, 7. Ropica 16, 8. Miłkówek 12, 9. Gnojnik 10, 10. Orłowa 5, 11. Trzynieć 4 pkt.

PUNKTACJA ŁĄCZNA WSZYSTKICH SZKÓŁ W KATEGORIACH I - IV - Puchar ZG PZKO: 1. Cz. Cieszyń 107,5, 2. Trzynieć-Taras 89,5, 3. Trzynieć-Dworcowa 79,5, 4. Jabłonków 72, 5. Mosty k. Jabłonkowa 64, Karwina-Nowe Miasto 57, 7. Wędynia 45,5, 8. Bystrzyca 44,5, 9. Sucha Góra 41,5, 10. Gródek 37, 11. Gnojnik 36, 12. Nawisze 36, itd.

PUNKTACJA GENERALNA WSZYSTKICH SZKÓŁ w kategorii I - IV - Puchar ZG PZKO: 1. Cz. Cieszyń 269 pkt., 2. Jabłonków 204, 3. Trzynieć-Dworcowa 200, 4. Mosty k. Jabłonkowa 173, 5. Trzynieć-Taras 157, 6. Bystrzyca 152,5, 7. Karwina-Nowe Miasto 93,5, 8. Gnojnik 68, 9. Sucha Góra na 67,5, 10. Wędynia 65,5, 11. Gródek 37, 12. Nawisze 36, itd.

Z REDAKCYJNEJ POZTY Z REDAKCYJNEJ POZTY

Czy to bajka?

Czy to bajka, czy nie bajka, mówicie sobie jak tam chcecie, a ja właśnie Wam powiadam - Błędowice są na świecie!

W piątkowe popołudnie, dnia 22 maja br. dała się Domu Kultury im. P. Bieźnia w Hawierzowie wypełnić rodzice, dziadkowie, pradiadkowie i przysięgli dzieci z Polskiej Szkoły Podstawowej w Hawierzowie-Błędowicach. Wszyscy zebrali się tutaj, by zobaczyć swych miłośników występujących w sztuce teatralnej Adrianę Regel „Kapryśne królestwo” w reżyserii Eugenii Kała.

Dzieci, jako wykonawcy ról, przeszli same siebie. W niektórych momentach a nie było ich mało, mogli konkurować z profesjonalnymi aktorami. Na scenie nie było widać sztucznej gry, ale wesołą zabawę. Dobra, wesoła atmosfera szybko przeniosła się ze sceny na salę, gdzie rytmiczne piosenki (opr. muzyczne W. Papis, opr. wokalne B. Sedlar) często podsypane były okłaskami publiczności w taki sposób. Zabawa była doskonała, trudno kogoś wyróżnić. Od Dorotki przez całą bajkę lewą rodzinę po ostatnią kurkę, gąskę czy siwego Burka - wszyscy nas wesołali i pobawiali. Szkoda tylko, że ogrom pracy wszystkich zaangażowanych - dyrektor i Wandy Heller, nauczycieli, dzieci-aktorów, a także rodziców - rozproszony i zarazem zakończył na tym jedynym występie. Może ktoś, kto przeczyta ten program, zaproponuje nam możliwość ponownego wystąpienia sztuki?

Tymczasem choć wszystkim zaangażowanym podziękować za to, iż wzięli się tyle trudu wkładając w jedno przedstawienie, nie zlekci się tego. Nie musi być pracy załować. Jeszcze raz pokazali, że na krótkach wielkiego Hawierzowca i polska szkoła, gdzie dzieci nie tylko umieją się dobrze uczyć i bawić, lecz potrafią też wspaniale bawić innych.

EMIL MACURA, Hawierzów

✪ GŁOSIK I LUDMIŁA ✪ GŁOSIK I LUDMIŁA ✪ GŁOSIK I LUDMIŁA ✪

Uff, ależ gorąco! A obiecacie, Głosiku, że przygotujesz kąpielisko!



Już się robi! Tylko pomóż mi z tą miską!

I jest, Ludmiło! Nawet z prawdziwym przysnkiem!



Byłe tylko ten przysnek nie był taki zimny...

NASZ ADRES: Redakcja „Głosu Ludu”, P.O.Box 29, Nowinańska 3, 709 29 Ostrava 1. UWAGA! Pisząc do nas, nie zapomnij podać swego adresu i napisać, ile masz lat!

Jubileusz Związku Polaków na Łotwie

Rodowód Polonii łotewskiej sięga XVI wieku, dokładnie 1562 roku, kiedy to osiadł mistrz Zakonu Inflanckiego - Gerhard Kettler - w obawie przed uzależnieniem od Rosji, poddał się pod protektorat króla polskiego Zygmunta Augusta. Polacy, którzy wówczas osiedlili się na tych niemiach są przodkami obecnej, liczącej ok. 63 tys. polskiej mniejszości w Republice Łotewskiej.

W roku bieżący jubileusz swego 436-lecia obchodzić będzie uroczystościem Związek Polaków. Wcześniej, niż przed 1938 rokiem, istniało na Łotwie i prowadziło swoją działalność szereg społecznych i kulturalnych organizacji polonijnych, które wchodziły w skład - tzw. Związku Polaków na Łotwie weszły wówczas: Łotewski Związek Młodzieży Polskiej, Związek Towarzystwo Oświaty, Polski Związek Katolicki „Harfa” w Dyneburgu, Polski Związek „Warta”, Polski Związek Katolicki miasta Łucyna (Łudza) powiatu łotewskiego oraz Polski Związek Gimnazjalistów „Sokol”.

O skonsolidowaniu polskiego ruchu narodowego na Łotwie myślny już w tym czasie wchodził. Chciano stworzyć jedną silną organizację polonijną, albo powziąć którąś z już istniejących. Kierownictwem życia społecznego kulturalnym mniejszości polskiej. Idę tę drogę poparło Ministerstwo Spraw Zagranicznych RP poprzez swoją ambasadę oraz konsulaty na Łotwie.

W drugiej połowie 1935 roku dojrzał w Warszawie plan powierzenia roli organizacji naczelnej Polskieemu Towarzystwu Oświatowemu (lub jak nazywają go inni Polakami Towarzystwu „Oświata”). Na zwołany przez ambasadę polską w Rydze w dniu 10 marca 1937 roku zebrania przedstawicieli organizacji polonijnych odnieśli się do tej propozycji z dużą rezerwą. Nie bardzo odpowiadała im przyszła kierownicza rola „Oświaty” i ograniczenie praw ich samodzielnymi organizacjami.

Plany unifikacyjne udało się dopiero zrealizować w 1938 roku. Sprzyjające temu warunki stworzyła nowa ustawa o organizacjach społecznych z 11 lutego,

która oddawała tego typu organizacje pod bezpośredni nadzór Ministerstwa Spraw Społecznych i porwała na ich łączenie się. Polskie placówki dyplomatyczne podjęły wówczas ponownie działania zmierzające do przekształcenia Polonii łotewskiej o celowości stworzenia jednej silnej reprezentacji mniejszości polskiej.

18 czerwca 1938 roku zaproszeni przez ambasadę polską w Rydze przedstawiciele łotewskich organizacji polonijnych wypracowali statut Związku Polaków na Łotwie, a 31 sierpnia tego samego roku przeszli go do rejestracji w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych. Statut przewidywał m.in., że głównym celem związku będzie zjednoczenie wszystkich Polaków, ich reprezentacja oraz szerzenie oświaty i umacnianie świadomości narodowej i wręczanie wychowanie młodego pokolenia oraz członków związku w duchu miłości i patriotyzmu do Łotwy i Polski. Ostateczna rejestracja związku nastąpiła dopiero 31 marca 1939.

Związek liczył wówczas 2 134 członków (w grudniu tego samego roku było ich już 3 400) i posiadał 19 filii.

Jak podaje Eryk Jakabson, historyk łotewski, pierwsze posiedzenie tymczasowego zarządu Związku Polaków na Łotwie odbyło się 18 kwietnia 1939 roku. W skład tymczasowych władz weszli wówczas: Jarosław Wilpitzewski - prezes, Włodzimierz Ilnatowicz - sekretarz generalny i Bolesław Gohbicz - skarbnik.

Zadaniem tymczasowego zarządu miało być przygotowanie organizacyjne walnego zjazdu delegatów, który, jako zjazd konstytucyjny, odbył się dwa miesiące później - 11 czerwca 1939 roku w Daugavpils, największym mieście Łatgalii zamieszkiwanej przez tysiące naszych rodaków. Nowym prezesem Związku Polaków wybrano Włodzimierza Ilnatowicza z Rygi.

Dalszy rozwój ZPnŁ zahamował wybuch II wojny światowej. Siędemnastego września, kiedy armia sowiecka wkroczyła na wschodnie tereny Polski z inicjatywą działaczy polonijnych w Daugavpils zwołano posiedzenie Rady Związku, która przyjęła następującą deklarację:

Rada Związku Polaków na Łotwie na tym posiedzeniu w obliczu przelomowych wydarzeń stwierdza niezerwaną łączność społeczeństwa polskiego na Łotwie z całym narodem polskim, solidaryzując się z nim w tradycyjnej walce o godność i honor narodowy oraz wyraża niezłomną wolę wytrwania na strzydy dachu polskiego, służąc wiary i miłości ojców swoich nie pogrzebać, a stać twarzą na gniew narodem polskim, obując o rozwój życia polskiego. Tak nam dopomóż Bóg”.

W tym samym prawie czasie przez granice polsko-łotewską zaczęły płynąć setki uchodźców wojskowych i cywilnych. Łącznie na Łotwie zostało internowanych 1 572 żołnierzy Wojska Polskiego, a w obozach dla uchodźców cywilnych w Siguldie i Walmierze rozmieszczono ponad 350 ludzi.

Od jesieni 1939 roku Związek Polaków na Łotwie rozpoczął akcje pomocy naszym uchodźcom. Gromadzono pie-

niądze i organizowano imprezy kulturalne dla internowanych. W tych trudnych warunkach ZPnŁ udowodnił swoje wielkie oddanie rodakom z kraja.

Działalność Związku przerwała okupacja sowiecka Łotwy, która rozpoczęła się w czerwcu 1940 roku. Działacze polonijni, podobnie jak wszyscy inni obywatele republiki łotewskiej, poddani zostali licznym przesładowaniom. Pod wpływem nacisku sowieckich władz okupacyjnych ZPnŁ wystosować musiał gratulacyjny telegram do nowomianowanego „prezydenta” Łotwy A. Kirhenstejna, w którym czytamy: *Polska ludność Łotwy, zjednoczona w ZPnŁ, głęboko afektując, witając Pana i nowy demokratyczny Rząd, wyraża gotowość do ścisłej współpracy we wszystkich poczynaniach Pana dla dobra Państwa. Jesteśmy przekonani, że demokratyczny Rząd skieruje narody Łotwy w nowe loty, stawiając wszystkie krzyżowe, jakie doznały od władz dawnego ustroju”.*

Kilka dni później, w nocy z 6 na 7 sierpnia tego samego roku, NKWD aresztowało, a następnie deportowało na Syberię prezesa ZPnŁ, Włodzimierza Ilnatowicza oraz innych działaczy polonijnych. Działalność ZPnŁ przerwana została na długie, długie lata. Dopiero w okresie pierestrojki udało się dokonać ponownego zjednoczenia ponad 60 tysięcy Polonii łotewskiej, która dziś nadal podtrzymuje i umacnia związki z krajem ojczym.

Wiele niestety rodzin zatraciło swą polską tożsamość narodową zupełnie niedawno, dopiero w czasach sowieckich. Zamknięcie w 1950 roku wszystkich polskich szkół na Łotwie przyczyniło się znacząco do rusyfikacji. Spółłatki znaczący procent ludzi posługujących się na co dzień językiem polskim. Rodzice, z obawy przed represjami, nie uczyli dzieci swojej przodków.

Dziś na szczęście, ciewierane są na Łotwie ponownie polskie szkoły. Obecnie jest ich sześć - najwięcej w Dyneburgu (łotewski Daugavpils), Rydze i Razyfcy - łącznie 1 208 uczniów w roku bieżącym.

Czy Polonia łotewska nabędzie prawa do obywatelstwa?

Łotwę zamieszkuje dziś prawie 700 tys. grupa obywateli dawnego ZSRR, ludzi raczej niezbyt dobrze, albo wcale nie mówiących po łotewsku i nie mających wielkich szans na szybkie otrzymanie obywatelstwa. Posługują się więc paszportami bezpaństwowca, nie biorą udziału w życiu społeczno-politycznym republiki, nie głoszą i nie są wybierani do organów samorządowych i przedstawicielskich.

Sytuacja Polonii łotewskiej jest na szczęście znacznie lepsza, choć nie do końca godna pozazdroszczenia. Według danych tzw. Rejestru Mieszkańców MSW Łotwy na dzień 20 maja 1997 roku zamieszkiwało tę bałtycką republikę 62 041 osób narodowości polskiej. Z tej liczby 38 999 osób jest już obywatelami Łotwy. Pozostali to bezpaństwowcy (22 547) i obcokrajowcy - np. na paszportach polskich.

Z ogólnej liczby osób narodowości polskiej 45 500 urodziło się już na Łotwie, a z nich tylko 18,5 proc. jest bez-

państwowcami. Pozostałych 16 541 urodziło się poza Łotwą, z tej liczby aż 85,2 proc. to bezpaństwowcy.

Największe wspólnoty polskie zamieszkuje dziś Daugavpils. Rygę oraz powiaty kraszlowski i daugavpiłski. Wiele osób narodowości polskiej stara się nadal o łotewskie obywatelstwo. Zgodnie z tamtejszą ustawą o obywatelstwie, poza ilością obywatelstwa republiki łotewskiej mogą nabyć osoby, które legalnie przyjechały i przebywały na stałe na Łotwie do 17 czerwca 1940 roku - a także ich potomkowie, którzy w chwili wejścia w życie powyższej ustawy mieszkali na stałe w republice.

Z wymienionych 22 547 osób narodowości polskiej nie posiadających obywatelstwa łotewskiego ustawa mogłaby zostać zastosowana do 8947 osób. Osoby te już od 1 lutego 1995 roku mają możliwość ubiegania się o obywatelstwo republiki w trybie naturalizacji.

Możliwe jest ponadto, że z 13 600 osób, które przybyły na Łotwę po roku

1940, część zawarła związki małżeńskie z obywatelami łotewskimi i ukończyła placówki oświatowe z łotewskim językiem nauczania. Osoby te na mocy wspomnianej ustawy mają również prawo do ubiegania się o obywatelstwo łotewskie poza kolejnością.

Dzięki staraniom strony polskiej oraz Związku Polaków na Łotwie ustalono m. in., że ok. 16 proc. zamieszkałych na Łotwie osób narodowości polskiej nie może obecnie ubiegać się o nabytkie obywatelstwa. Pozostają więc inne warianty rozwiązania tego złożonego problemu. Na przykład naturalizowanie wszystkich stałych bezpaństwowych mieszkańców Łotwy, który tego oczywiście chcą, mogłoby umożliwić zmiany w ustawie o obywatelstwie. Jedną z możliwości może być przekształcenie parlamentu odpowiednimi argumentami, że osobom narodowości polskiej należałoby nadać specjalny status lub zrobić wyjątek, co jednak nie jest takie proste.

LESZEK WĄTRÓBSKI

VI IGRZYSKA LEKKOATLETYCZNE POLSKICH SZKÓŁ PODSTAWOWYCH W OBIEKTYWIE FRANCISZKA BAŁONA

Dzień Dziecka na sportowo



PLOTKI



Meryl Streep

Nie jest piękna. Ma pociągłą twarz, małe oczy, spiczasty nos i wąskie usta. Drażnią ją też zbyt długie ręce i grube nogi. Mimo to jest najbardziej utalentowaną amerykańską aktorką swego pokolenia. I pomyśleć, że została nią przypadkowo. Początkowo bardziej pociągala ją scena operowa, a potem teatralna. Jako nastolatka znana była z naśladowania głosów zwierząt i terroryzowania swoich nauczycieli. Potrafiła rewelacyjnie naśladować obecne akcenty, co w pełni ujawniła w filmie „Pożegnanie z Afryką”. Mówiła w nim po angielsku z duńskim akcentem, tak jak pisarka Karen Blixen, która grała.

Wielbiciele jej talentu zachycają się jej niezwykłym magnetyzmem, fascynującą osobowością przykuwającą uwagę widzów, nawet wówczas, gdy grała postaci antypatyczne, jak w „Sprawie Kramców” czy role kobiet przeciętnych, podobnych do tysięcy innych jak w „Zakończ się”.

Przyjaciele określają ją prywatnie jako antygwiazdę, osobę skromną i nieśmiałą, zwyczajną kobietę, kochającą męża Dona Gummera i czwórkę dzieci. Meryl sama wykonuje wszelkie prace, sprząta, gotuje. Na co dzień ubiera się w tanie kretonowe sukienki. Zupełnie nie przejmie się modą.

Ma dużo siły i energii, o czym świadczy fakt, że od lat ta znana feministka toczy batalię o równe prawa dla aktorek, które jej zdaniem są pod każdym względem dyskryminowane. (k)

PIELĘGNACJA CERY MIESZANEJ SPRAWIA NAM DUŻO KŁOPOTÓW

Pomaga napar z lipy lub rumianku

Cera mieszana składa się z dwóch różnych typów cery, a każda z nich należy pielęgnować osobno. Wymaga to dokładnego wyboru kosmetyków. Część środkowa twarzy (broda, nos, środek czoła), która przeważnie jest tłusta, oczyszczamy tak jak resztę skóry, delikatnym mleczkiem kosmetycznym lub innym preparatem myjącym o odczynie kwaśnym. Lepiej zrezygnować z alkalicznego mydła, by uniknąć podrażnień.

Tłuste partie twarzy przecieramy tonikiem bezalkoholowym, ale na bazie aktywnych ziół ściągających i dezynfekujących. Można przemywać czasem całą twarz naparem z lipy lub rumianku. Ziola te mają właściwości kojące i przeciwzapalne. Raz w tygodniu stosujemy preparat złuszczący. Dla skóry młodej wybieramy peeling, a dla starszej lub z ropnymi wypryskami - preparat z zawartością enzymów rozpuszczających keratynę naskórka. Raz w tygodniu stosujemy też maseczki kosmetyczne i zamykające pory. Są one sporządzone głównie z gliny twardniejącej przy zasychaniu lub też w postaci żelu.

Dobra jest również maseczka drożdżowa. Na dzień i na noc stosujemy krem nawilżający lub krem dla cery tłustej z zawartością substancji aktywnych, które normalizują wydzielanie gruczołów łojowych. Na skórę tłustą nie nakładamy kremów odżywczych.

Część boczna przy cerze normalnej oczyszczamy delikatnymi preparatami myjącymi. Przecieramy tonikiem bezalkoholowym. Na noc nakładamy krem nawilżający, a na dzień ochronny z filtrem przeciwsłonecznym. Preparaty złuszczące stosujemy rzadziej niż na środkową część. Maseczki nawilżające i odżywcze stosujemy raz w tygodniu.

Część boczna przy cerze suchej jest najwrażliwsza, najbardziej skłonna do podrażnień, utraty elastyczności i przedwczesnego starzenia. Przy ogólnym oczyszczaniu należy unikać wody gorącej czy zimnej, alkalicznych mydeł, produktów zawierających alkohol, zbytnie wysuszających i ściągających. Na noc nakładamy kremy odżywcze z zawartością substancji czynnych i liposomów. Na dzień - kojące kremy ochronne. Maseczki stosujemy nawet dwa razy w tygodniu. Wybieramy te o działaniu odżywczym lub nawilżającym. Unikamy masek ściągających.

W miarę starzenia się skóra mieszana zmienia się. W miejscach tłustych staje się bardziej sucha. Proces ten uwidacznia się po 35. roku życia. (k)



PERFUMY WYMYŚLONO... Z KONIECZNOŚCI Zapach menedżera

Na dworze Ludwika XVI pachniało tuberozą, jaśminem i casis. Napoleon każdego ranka obwlewał się perfumami od stóp do głowy. Józefina kochała ambre, piżmo i zapach cybety. Jej apartamenty w Malmaison jeździły przez sześćdziesiąt lat zachowały zapach piżma. Dokładnie jednak nie wiadomo, jakim zapachem skoiłowiata cesarza Walewska?

Perfumy wcale nie wymyślano z myślą o przyjemnościach... ale z konieczności. Paryż choć zawsze piękny, to jednak nie skandalizowany cuchnął. Przyłożył też do tego rękę uczeni. Wo-

da była uznawana za szczególnie szkodliwą.

Naturalny zaś zapach potu zachęcał! Także Goethego, który skradł sobie dostarczał wruższej. Podobnie wrzaszał się Jan Jakub Rousseau.

Niektórzy jednak bali się zapachów. Henryk VI uciekał od woni zamitych rękawiczek, a papież Klemens VII w rzył, że plomienie mogą wydzielać go dowie odory. Z czasem jednak zapachami zainteresowała się medycyna. Panie zaczęły przy sobie nosić paczki ce pastylki, skrapiały się octami i w rzyły ziółka. Miało to zapobiegać epidemii. Pojawili się pudry do nacierania rąk i woda różana do odwieżania oddechu. Do sukien i bielizny przymocowywano małe kieszonki z wonnymi pudrem. Weszły w modę pachnące, i rónkowe chusteczki.

W ostatnich czasach zapach stał się... wizytówką menedżerów, identyfikacją się z ich osobowością. Zapach menedżera zdradza stanowczość, próżność, własność, elegancję, meśkość, sympatię lub anse. Młode, meście zapachy kpią z się z dobrym tytoniem, skąd i leśnymi drzewkami to Men's Club Heleny Rubinstein, Monsieur Racha, wszystkie rodzaje Rousier Lezlie i klasyki Old Spice'a. Pota tym haspańska Aqua Brava, portugalska Osmo to i włoska Signor Viviera.

To wody na rano, pasujące do popularyzowanego u nas image energicznego menedżera w dużej fabryce lub menklaturowej spółce, podejmującej bezbłędne decyzje we właściwym czasie.

Późniejszą porą można sobie pozwolić na wyrafinowany zapach typu Dunhill lub Westa. Na wieczór przydowy można użyć powiedzmy Yalleya. (k)

RADA

Syrop z kwiatów czarnego bzu

Składniki: 30 w pełni rozwiniętych baldachów kwiatów czarnego bzu, 1 litr cukru, 1 niepełna łyżeczka kwasu cytrynowego.

Przygotowanie: Kwiaty zerwać w pogodny dzień (przetwor będzie bardziej aromatyczny), oczyścić z owadów, oprąć, osuszyć i osuszyć na sicierceze lub papierowym ręczniku. Zalać cukier 4 szklankami wody i podgrzewać, stale mieszając, aż powstanie syrop. Ostudzić go do temperatury pokojowej, wyspać kwasek cytrynowy i wymieszać. Wsypać wólczy do syropu i odstawić na 24 godz. Potem wyjąć je i osuszyć, a syrop przecedzić, podgrzać do wrzenia, a tymczasem przelać do wyparzonej i telek z zakrętką i szczelnie zamknąć. Przechowywać w chłodzie.

Syrop ten, podobnie jak sok miodowy, dodaje się do herbaty, gdyż ma właściwości rozgrzewające. Ponadto można nim polewać budynie, kisielniki i kremy, aby zaostriżyć ich smak. (k)

MODNY MĘŻCZYZNA

Pomysłowy garnitur

Pracujący mężczyzna jest skazany na garnitur. Czy musi być z tego powodu nieszczęśliwy? Nie, gdyż letnie wersje tego urzędniczego stroju są lekkie, pełne luzu i fantazji.

Marynarki - Tu obowiązuje dowolność. Mogą być dopasowane, o niezbyt szerokiech ramionach i zaznaczonej krogiem talii. Wciąż modne są też zapinane wysoko, na trzy lub cztery guziki. Kieszonki i kieszenie mogą być nakładane. Letnią odmianą stanowią miękkie marynarki typu koszulowego lub inspirowane bluzą safari. Powróciły marynarki dwurdzewne do poszerzonymi ramionami w stylu mafioso z lat 20.

Spodnie - Są nadal wąskie, bez mankietu i niezbyt oberszne w biodrach (najwyżej jedna fałdka pod paskiem).

Koszule - Muszą być węższe, dopasowane zaszewkami. Dopuszczalnym letnim rozwiązaniem do garnituru jest elegancja koszula polo. Kołnierzyk powinny mieć dłuższe rogi. Ciekawostką jest rozpięty kołnierzyk wyłożony na marynarkę.

Krawaty - Coraz węższe. Prezentują całą gamę drobnych wzorów geomet-

rycznych, orientalnych lub zaczerpniętych ze świata flory i fauny. Są kolorowe, lecz nieagresywne, świetnie podkreślają letni charakter ubrania.

Tkaniny - One decydują o klasie ubrania. Najmodniejsze są tkaniny z lekkich welen, bawełny lub lnu z domieszką jedwabiu lub wiskozy, obowiązkowo w mieszankach z nowoczesnymi syntetykami. Popularne są wzory w drobne kratki, jodelki i paski lub tkaniny gładkie z przedziałkami i krepowych. (E. Z.)



Stać mnie na to, żeby moje strachy na wróble były przyzwicie ubrane!

Kolumnę przygotowała: WANDA KULA

GOTUJEMY Z SZEFEM KUCHNI WINIARNI „BALLADÉ“

Filety rybne panierowane z sosem pomidorowym

Składniki: 60 dag filetów z ryby, 5 dag maki, 1 jajko, 0,5 dcl mleka, 10 dag bulki tartej, sok z połowy cytryny, sól, 1,5 dcl oleju.
Sos: 15 dag sosu tatarskiego, 10 dag keczupu, 1 cl czerwonego wina, 4 ząbki czosnku, 1 łyżeczka tymianku. Rozmrożony filet pokroimy na por-

cje, posolimy, skropimy sokiem z cytryny i włożymy na pół godziny do lodówki.
Odležane filety panierujemy w mące, rozbełtanym jajku z mlekiem i bulce tartej. Smażymy powoli na rozgrzanym oleju ze wszystkich stron na złoty kolor (ok. 5 min.).

Sos tatarski wymieszamy z keczupem, winem, tymiankiem i rozartym czosnkiem.
Na talerz układamy gorące filety, przelujemy zimnym sosem i szybko podajemy - z ziemniakami lub frytkami i surówkami.
JANUSZ KRZYWOŃ

KRZYŻÓWKA KOMBINOWANA

Przypominamy naszym Czytelnikom, że krzyżówkę kombinowaną rozwiązujemy poziomo po prostu normalnie, zaś pionowo jak syntezę krzyżówki.

A	P	D	C	Z	P	K	A	D	O	R	L	P	B									
B	S	I	O	H	E	T	R	A	A	O	I	O	E									
C	T	A	L	L	A	G	R	O	N	O	M	P	I	N								
D	R	E	B	E	L	I	A	N	T	A	U	A	I	N	E	Z	A					
E	A	V	A	I	Z	E	T	T	N	E	S	T	E									
F	G	D	Z	I	E	D	O	B	R	Z	E	T	A	M	O	J	C	Z	Y	X	N	A
G	Z	D	O	R	E	A	O	A	A	E	L											
H	L	I	N	I	A	R	K	A	O	R	Z	A	S	O	L	E	N	I	E			
I	U	O	O	M	E	T	R	Y	K	A	Z	E	I	M								
J	P	R	O	T	E	T	E	K	F	R	E	C	Y	T	A	C	J	A				
K	A	A	A	A	D	O	R	A	N	T	Z	A	A	N								

POZIOMO:

A. Konny zapasnik w walce byków. B. Przyrząd spektralny do badania składu chemicznego stali, staloskop - epoka starszego trzeciorzędu (paleogenu). C. Specjalista w zakresie rolnictwa. D. Buntownik, powstaniec - opozycyjny kierunek w teologii chrześcijańskiej. F. ROZWIĄZANIE DODATKOWE - złota myśl komediopisarza greckiego Arystofanesa. H. Maszyna służąca do liniowania arkuszy papieru - stopień nasycenia roztworu solą. I. Księga zawierająca akta stanu cywilnego. J. Specjalista wykonujący protezy - deklamacja. K. Osoba oddająca część Bogu.

PIONOWO:

AŁEMAN; BENZEN; BRAMKA; GOLLIE; DANUTA; DĄBAZ; DOROGA; DZTURA; HJOTA; JASZCZ; KARATE; LIPICE; MOZART; POINY; PRATER; PSTRĄG; ROMANO; TARYPA; ZAŁETA; ZENICA (miasto w byłej Jugosławii); ŻŁÓTKO; ZELAZO. (ta)

Jeden spośród Czytelników, którzy przesłał pod adresem redakcji rozwiązanie dodatkowe krzyżówki, otrzyma nagrodę książkową. Termin nadsyłania rozwiązań upływa z dniem 16 czerwca br.

SPORT • SPORT • SPORT • SPORT

FC Karwina drużyną wiosny

Rozgrywki II ligi piłkarskiej 1997-98 zakończone. Emocje opadły; piłkarze odpoczywają; statystycy dokonują rozliczeń. Bilans piłkarski FC Karwina, awansujących z 2. miejsca do I ligi, jest oczywiście radośny.

Najpierw przypomnijmy wszystkie WYNIKI ZESPÓŁU FCK: Trzyniec 1:0 i 1:0, Bohemians Praga 1:0 i 0:2, Prościejów 2:1 i 2:0, Most 0:0 i 6:0, Witkowiec 1:0 i 1:0, Zlin 0:1 i 3:0, Postorna 1:0 i 1:2, Uh. Hradzištsze 5:0 i 1:0, WB F-M 0:1 (jedyna porażka u siebie) i 1:1, Blizany 0:2 i 2:0, Przerów 1:0 i 3:2, Cz. Lipa 0:0 i 0:2, Chrudim 0:1 i 7:0 oraz Stare Miasto 2:1 i 3:1. Komplet 6 punktów zdobyli karwiniacy z Trzyniec, Prościejów, Witkowiec, Uh. Hradzištszem, Przerowem i Starym Miestem, natomiast zaledwie 1 punkt wywalczyli z WB F-M L., słabą Czechą Lipą i W. tw. „tabeli prawdy” zajęli oni 2. miejsce (+15) za Blizanami (+24) i przed Bohemianem (+11).

ZE STATYSTYKI WYNIKA, że futboliści FCK byli drużyną wiosennego sezonu: JESENIE: 3 m. (8 2 4) 14:7 26 p. WIOSNA: 1. m. (10 1 3) 35:10 31 p. W SUMIE: 2. m. (18 3 7) 49:17 57 p. U SIEBIE: 2. m. (12 1 1) 34:4 37 p. WYJAZDY: 2. m. (6 2 6) 15:13 20 p.

CIEKAWOSTKA: w 1996 r., kiedy to karwiniacy po raz pierwszy awansowali (z 1. miejsca) do ekstraklasy, zanotowali 57 pkt. (bramki 36:18) i to w 30 meczach; teraz uzbierali również 57 pkt. (49:17), aczkolwiek – po wycofaniu się Ujčicia n/L. – rozegrali o dwa mecze mniej.

STRZELCY 49 BRAMEK: 19 - Tuma (2 gole z rzutów karnych), 4 - Sourada i Kubel, po 3 - Kotrys, Zeleny i Plachta, po 2 - Sosna (1 z karnego), Krupnik i bramkarz Baruch (1 z karnego), po 1 - Bialek, R. Sulak, Štěpánek, Bielan, Brzdil, L. Sulak i Tibenský. Drugimi FCK byli „ex aequo” z Bohemianem) 2-3. najbardziej bramkostrzeżnym zespołem II li-

NAGRODY 23 SPORTKIE: II - 345 246 Kč (I), III - 11 743 Kč (42), IV - 420 Kč (2345); V - 54 Kč (39 025). II LOSOWANIE: III - 21 443 Kč (23), IV - 500 Kč (1969), V - 54 Kč (38 840). SZANSA: II - 100 000 Kč (3), III - 10 000 Kč (10), IV - 1000 Kč (69), V - 100 Kč (840).

Co słychać w regionie?

- W ZAWODACH narciarzy wodnych w Olekwiachach 3. miejsce w slalomie i trój-kombinacji zajął R. Siuda (SKI Hawierzów).
SZACHOWY turniej kandydki w Orłowej (36 uczestników): I. Klina (Ostrawa) 6,5 pkt. na 9 możliwych, 2. Zimmik (Jaki Karwina), 3. Jankovec (HT Trzyniec) - po 6 pkt. itd.
BIEG z Rotnowa na Radhoszcz w kat. pań +35 lat wygrała A. Peterkova (MBK Hawierzów) w rekordzie trasy - 36:14 min.
W KOLARSKIM WYŚCIGU „GRACIA” w Orłowej klas. górską wygrała L. Iavská (RS) - 24 pkt.; 2. Watt (Australia) 20, 3. Voets (Szwajc.) 18, 4. Matusiak (Pol.) itd. Klas. druż.: 1. zespół mieszany, 2. Szwarzjara 7-40, 3. Niemcy -12:49 itd. (p)
IV TURNIEJ O WN WETERANEK w tenisie stołowym w Tachowie wygrała K. Bednářova (B. Hawierzów), obejmując prowadzenie przed Potůčkową (Pardubice) - 50 pkt. Dział 5. turniej w Hawierzowie. (jh)

SPORT POLSKI • SPORT POLSKI • SPORT POLSKI

- W TOWARZYSKICH MECZACH piłkarz ręcznych Polki pokonali w miejscowości Nieuwgein reprezentację Holandii 27:21 (najwięcej bramek - Soja 6) i zremisowali w Hertogenbosch 21:21 (Matuszewska 7).
POLSKA - SZWECJA 1:1 i 1:1. Towarzystwo meczu reprezentacji piłkarskich do lat 18 w Zlocietcu i Koszalinie.
LOKATY polskich zapalnókowsk stylu klasycznego na akademickim MŚ w Ankarze: 63 kg - 2. Jerzy Szejbinger, 97 kg - 2. Marek Sitnik, 54 kg - 5. Piotr Jabłoński, 76 kg - 5. Andrzej Tomaszewski.
LIGA PIŁKARSKA w 6 roku tygodnia: Widzew - ŁKS 0:0 (znów bunt kibiców obu drużyn), Polonia - Ruch 1:0, Olsztyn - Wisła 0:3, Legia - Ostrowiec 3:1, Płock - Górnik Z. 1:1, Wronki - Lubin 1:0, Pogon - Odra W. 0:1, GKS - Lech 0:1(i) i Grodzisk - Raków Cz. 2:3 (w meczu pewnych spadkowców). Na 2 kol. przed końcem: 1. ŁKS Łódź 63, 2. Polonia Warszawa 60 (najwięksi kandydaci do tytułu), 3. Wisła 58, 4. Legia 56, 5. Widzew i 6. Ruch po 51, 7. Górnik i 8. Wronki po 46, 11. Odra 42, 12. GKS 41, 16. Grodzisk 29, 17. Ostrowiec 24, 18. Raków 17 pkt. (Opr. ef)

Piłkarze przed finiszem

DYWIZJA - dziś o godz. 10.15: Bogumin - N. Jicryn (jesienią 0:1); godz. 16.30: Mugiłnow - Olbrachcie (0:1). Jutro o 16.30: Zabrzeż - Karwina B (0:4), W. Międzyrzecze - Bystrzyca (4:1) itd. (pags)
MISTRZOSTWA SZP - dziś o 16.30: Dzieńkowice - Sl. Orłowa (1:0) i Skrzeców - Kr. Pole (1:1). Jutro o 10.30: Hoszicze - Krawara - godz. 16.30: Szczepankowice - Jiki (2:2), Frydant - Poruba itd. IA KLASA - dziś o 16.30: Pietwałd - Hluczyn (1:1) i CSAD Hawierzów - Bolatice (0:2). Jutro o 16.30: Beneszów D - B. Piotrowice (2:2), Frenszat - Cz. Cieszyń (4:1), Bruszerpek - Wędrynia (0:6) itd.
II KLASA - dziś o 16.30: Dzierżow - Olsztyń - godz. 16.30: Wójtkowice - Plesk (1-5), Stomawa - Datyniec (1:4) i Cierlicko - Lutynia (1:0). Jutro o 16.45: Nisbory - Zaków (4:0); godz. 16.30: Jabłonków - HD Bogumin B (1:1) i Wierzniewice - St. Hawierzów (3:0).
MISTRZOSTWA POWIATU F-M - dziś o 16.30: Starzyca - Nowostowe, Wacławowice - Gnojnik, Kufczyca - Czeldana, Dobracze - S. Mosty (w Nowosowicach) i Rzepiszczce - Sztonów. Jutro o 10: Śmitlowice - Nydek; godz. 16.30: Gródek - Raszkowice. ROZGR. POWIATOWE - dziś o 16.30: Palkowice - Rzepiszczce B i Luczyna - Miłków. Jutro o 16.30: B. Mosty - Bukowice, Pržno - Chlebowice i Dosznowice - Smiłowice B. Pauszaj Lhotka i Tomaszowice. (mj)
MISTRZOSTWA POW. KARWINSKIEGO - dziś o 16.30: Sucha G. - Dąrków, SJ Rychwałd - Sl. Orłowa B, V. Bogumin - Su Orłowa i Sibica - Zabłocie (w Ropicy). Jutro o 16.30: SKF Hawierzów - B. Rychwałd. Pauszaj Inter Piotrowice. (j)

kronika rodzinna

Wczoraj 5. 6. minęła 3. rocznica śmierci śp. mgr. STEFANA MAMONIA byłego red. „GL”. O chwilę wspomnień i zadumy proszą żona i synowie. B-092

Dnia 2 czerwca br. odszedł od nas nagle i niespodziewanie śp. inż. KAROL SŁOWIK z Orłowej-Poręby. Ostatnie pożegnanie odbędzie się w poniedziałek 8 czerwca br. o godz. 15.00 w nowej sali obrzędów pogrzebowych w Orłowej-Zimnym Dole. W smutku pogrążona żona z rodziną. B-099

Koleżance Henryce Zabińskiej wyrazy najgłębszego współczucia z powodu śmierci Brata śp. inż. KAROLA SŁOWIKA składa grono nauczycielskie PSP Karwina-Frysztat. B-101

Z powodu nagłego zgonu aktywnego i sumiennego chórzysty śp. JERZEGO MAJDY wyrazy głębokiego współczucia składa Zonice Zmarłego Zespół Śpiewaczo-Muzyczny „Przyjaźni”. AD-103

Wyrazy głębokiego współczucia z powodu zgonu długoletniej członkini zarządu składa rodzinie, a zwłaszcza córce Jarmili i synowi Stanisławowi, Zarząd MK PZKO Cz. Cieszyń-Centrum. B-100

W głębokim żalu pogrążeni zawiadamiamy wszystkich krewnych, przyjaciół i znajomych, że dnia 2 czerwca 1998 r. zmarła w wieku niespełna 65 lat nasza Kochana Matka, Teściowa, Babcia, Siostra, Kuzynka i Ciocia śp. OTYLIA KOZŁOWA z domu Macura, z Czeskiego Cieszyna. Pogrzeb Drogię Zmarłej odbędzie się w poniedziałek 8 czerwca 1998 r. o godz. 14.00 z kościoła rzymskokatolickiego w Cz. Cieszynie. W smutku pogrążona rodzina. OL-68

TRZYNIEC - Macierz Szkolna - Macierz Szkolna - Macierz Szkolna. Zapraszamy na festyn w sobotę 6. 6. o godz. 14.00 na boisko szkolne. NYDEK - Dyrekcja, MS oraz dzieci PSP i przedszkola zapraszają w sobotę 6. 6. o godz. 15.00 do ogrodu koło Doma PZKO na festyn. W programie występy dzieci, wiele atrakcji, smaczny bufet. KOCOBEDZ - Zarząd MK PZKO zaprasza w sobotę 13. 6. o godz. 15.00 na uroczyste otwarcie Doma PZKO, połączone z festynem ogrodowym. Wystąpią Chór Nauczycieli Polskich, zespół „Nowina” z Jabłonkowa i zespół muzyczny „UFO”. Domowa kuchnia, atrakcje. HAWIERZÓW-BŁĘDOWICE - PSP, oba przedszkola oraz MS zapraszają na festyn szkolny w sobotę 13. 6. o godz. 14.00 do ogrodu szkolnego. W programie występ uczniowski, przedszkolaków oraz kapeli „Kamraci”. Klub Kobiet przy MK PZKO zaprasza panie w środę 10. 6. do zwiedzania odrestaurowanego zamczku w Hawierzowie. Zbiórka o godz. 16.00 przy dawnym Klubie „Pod Arkadami”. KONSKA - Klub Seniora zaprasza na spotkanie przy ognisku w czwartek 11. 6. o godz. 15.30 na boisko szkolne. SUCHA GÓRNA - Dyrekcja Szkoły i Przedszkola oraz Koła MS zapraszają na festyn szkolny w sobotę 13. 6. o godz. 14.00 do ogrodu szkolnego. W programie występ przedszkolaków i młodzieży szkolnej. Atrakcje zapewnione. PTTŚ „BESKID ŚLĄSKI” zaprasza w niedzielę 7. 6. na Skalkę i W. Polom. Punkty kontrolny na Polonie w godz. 12.00-14.00. Na miejscu będzie można uregulować składki członkowskie, nabyć książeczki turystyczne i plan wycieczek. WIECZÓR WSPOMNIENI oraz premiera spektaklu opracowany i zrealizowany przez Renatę Putzlachner na podstawie utworów W. A. Bergera pt.: „Księga o nieumierającym” oraz wystawa prac Helgi Berger odbędzie się 13 czerwca 1998 o godz. 19.00 w KaSS „Strzelnica” w Cz.

Cieszynie (dawny Dom Dzieci i Młodzieży). Zapraszamy Kongres Polaków. Zawiązania wiejskiów w kancelarii Rady Polaków, tel.: 0659/ 711 453.

KUPIE stare meble, wyprodukowane do roku 1935. W jakimkolwiek stanie, np. szafy, kredensy, komody, stoły, stoliki nocne, śpiżniarnie itd. Placę gotówki przy odbiorze. Odwóz zapewniony. Tel.: 0659/20 864 lub 0659/352 233. AD-100

spredaz BROJLERY, nioski, kaczkęta, gąsienka, indyczęta, indyki i za zaliczeniem pocztowym. Bravanice, godz. 7-17. Tel.: 069/435214, 438096. O-58

do wynajęcia DOM JEDNORODZINNY 4+1 z garażem i ogrodnikiem w centrum Cierlicka do wynajęcia na okres 4 lat. Informacja wieczorem - nr tel.: 0659/57285. C 52/078

dancingi SNACK BAR „OLZA” zaprasza serdecznie wszystkich sympatyków muzyki romantycznej na taneczne spotkania, które odbywają się każdy piątek od godziny 18.00 w Klubie PZKO przy ul. Bożka 16 w Cz. Cieszynie. Na miejscu wspaniała kuchnia i trunki do wyboru. AD-101

poznajmy się NATYCHMIASTOWE OFERTY, spotkania samotnych (12 lipca), szansa dla młodych, agencja MAK, skr. pocz. 97, 73 071 Czeski Cieszyń. C52/074

oferta pracy POLSKA FIRMA zatrudni osobę na pół etatu. Oferty wraz z telefonem proszę kierować pod adresem COPOLA s. r. o. Czeski Cieszyń, 737 01, Hlavní 3. OL-69

27 maja obchodził zacy jubileusz życiowy inż. JAN BULAWA prezes MK PZKO Gnojnik. Szczęre życzenia dużo zdrowia oraz sukcesów w pracy zawodowej i społecznej od członków PZKO Gnojnik. AD-102

„Kto znał, niechaj wspomni, Kto kochał, nie zapomni”. Dnia 8. 6. obchodziliby 90. urodziny nasza Kochana Mama, Babcia i Prababcia śp. JOANNA KUFOWA z domu Wacławek z Mostów koło Jabłonkowa, zaś dnia 14. 6. miała 14 lat, kiedy opuściła nas na zawsze. Wspominają córka i synowie z rodzinami. OL-67

Dnia 8 czerwca maja drugą rocznicę śmierci naszego Drogiego śp. LUDWIKA MAROSZCZYKA Za pamięć o Nim dziękują żona i córka z rodziną. B-082

Dnia 8 czerwca br. miała 10. rocznicę zgonu naszego Drogiego Męża, Ojca i Dziadka śp. HENRYKA PIEPRZYKA ze Stonawy. O chwilę wspomnień proszą najbliżsi. C54/109

„Wszystkich Was kochałem, Dla Was tylko żyłem, Chciałbym jeszcze zostać, Lecz było mi sędzone z Wami na zawsze się rozstać...”. Dnia 5 maja pierwszą rocznicę śmierci naszego Drogiego śp. WŁODZIMIERZA WORKA z Trzycia-Podlesia. Wszystkich, którzy Go znali, prosimy o chwilę wspomnień i modlitwę. Najbliższa rodzina. AD-81

Dnia 5 czerwca 1998 r. minęła 20. bolesna rocznica śmierci naszego Drogiego Ojca, Teścia i Dziadka śp. ks. seniora JANA RASZKI pastora ewang. a.w. zboru w Czeskim Cieszynie i Karwinie-Frysztacie. Z miłością i szacunkiem wspominają córka Halina Mühwald z mężem oraz wnuki Michał i Tamara. B-102

kolonie UWAGA! Zainteresowani koloniami w Poznaniu (6.-26.7. br.) proszeni są o zgłoszenie się do poniedziałku 8. 6. w Wydawnictwo „Olza” w Cz. Cieszynie, ul. Główna 3, tel.: 0659/713 128. Kolonie przeznaczane są dla dzieci roczników 1983-88, cena 2500 koron do uiszczenia na miejscu w „Olzie” przy odbiorze karty zgłoszeniowej.

co, gdzie, kiedy UWAGA! Posiedzenie Komisji Szkolnej odbędzie się w poniedziałek 8. 6. o godz. 15.30 w siedzibie Rady Polaków. UWAGA SENIORZY HPCI - smażenie jajecznicy odbędzie się 10. 6. koło Doma PZKO w Suchoj Górnij o godz. 14.00. Zgłoszenia do 8. 6. pod nr. tel.: 069/425708 lub listownie: Wl. Sztebel, Cierlicka 63, 735 35 Sucha Górna. SEKCIJA KOBIEC przy ZG PZKO zawiadamia, że wycieczka do Żywca i okolicy odbędzie się 3 lipca 1998. Zgłoszenia na kartach koresp. przyjmując do 15. 6. dr. Henryka Zabińskiego, 735 34 Stomawa 769. O wpłacie zaliczki 120 koron zostaną uczestniczki wycieczki poinformowane dodatkowo.

LESZNA DOLNA - Zarząd MK PZKO prosi członków o udział w czynnie społecznym w Domu PZKO w sobotę 6. 6. o godz. 13.00. Zebranie zarządu odbędzie się w wtorek 9. 6. o godz. 19.00.

KARWINA-FRYSZTAT - Związek Czesko-Słowacko-Polskiej Przyjaźni zaprasza na spotkanie w sobotę 6. 6. o godz. 15.00 do Doma PZKO we Frysztacie.

CIERLICKO - Macierz Szkolna zaprasza w niedzielę 14. 6. o godz. 15.00 na inny ogrodowy na boisko przed Domem Dzieci i Młodzieży. W programie występy dzieci przedszkola i szkoły.

GRÓDEK - MK PZKO urządzi w sobotę 6. 6. smażenie jajecznicy; zbiórka w Domu PZKO o godz. 16.30.

Gazeta Polaków w Republice Czeskiej • W wydawnictwie „Olza”, ul. Hlavní 3, Cz. Cieszyń, wydaje Rada Polaków w RC przy wsparciu finansowym Rządu RC • Redaguje kolegium • Redaktor naczelny: Władysław Błiko; zastępcy red. naczelnego: Henryka Bittmar, Bogusław Krzyżanek • Adres redakcji: 709 29 Ostrawa, P.O. Box 29, Novinářská 3, telefon: 0659/252, fax: 0659/252, e-mail: 0659/252, dział łączności i czytelnikami 6607/249, dział sportowy 6607/258, redaktorzy 6607/242, 6607/256; tel.: 6607/252 • Opublizacja przyjmowana są codziennie od 8.30 do 15.00 w redakcji „Głosu Ludu” w Ostrawie (w pozostałych godzinach pod nr. tel. 6607/252 czynna jest sekretaria automatyczna), w poniedziałki, środy i piątki w godz. od 8.00 do 12.00, wtorki i czwartki od 12.00 do 18.30 w biurze „Contact” przy ul. Hlavní 3, Cz. Cieszyń; w Oddziale Literackim Biblioteki Regionalnej w Karwinie-Frysztacie (na rynku) w godzinach obrotowych; w dni powszednie w godz. od 8.00 do 18.00 w biurze firmy AD SERVICES, ul. Sibiřská 18, Cz. Cieszyń • Pismo wychodzi we wtorki, czwartki i soboty • Kolportuje SmeNS, a.s., Ostrawa • Sítad komputerowy „Głos Ludu” Ostrawa • Druk TIP - drukarnia periodyków Ostrawa, s. a. • Reklamacje i zgłoszenia zamawiających nie zwraca, zastrzega sobie prawo dokonywania skrótków, aduacji, przedadygowania tekstu i zmiany tytułów materiałów nie zamówionych. Nr indeksu 42501

CZESKI PROGRAM TELEWIZYJNY

SOBOTA 6 CZERWCA

TC 1:
5:00 Magazyn relacyjny
5:20 Klub Seniora
5:50 O zdrowiu (mag.)
6:05 Poradnik obywatelski
6:25 Europa dziś
6:35 „21”
7:35 Sczanie, otwórz się II
8:05 Poranek
8:10 Niechaj świat zawiązuje mały
8:20 Wiadomości o świcie
8:30 Uryta kamera
8:35 Hup, hup, hop (teleturniej)
9:10 Z wizytą u pani Maryzki
9:20 Czeki
9:45 Labirynt
10:05 Reklamy i osobliwości
10:15 Medalia (tyg. muzyczny)
10:45 Animate
11:05 „Ekspedycja Biegam Poludniowy” (dok.)
12:05 Wiadomości
12:45 O zdrowiu
13:20 Poradnik obywatelski
14:00 Magazyn relacyjny
13:00 Złoty „Na Vlachovce” (pr. muz.)
13:40 Studio reportażowe
14:00 „SielTer” (s. dok.)
14:30 „Na wódcę od rana” (film USA)
16:45 Wybory '98
17:55 Prognoza pogody
18:00 Wiadomości
18:05 „O rzekach i rzadkim krętar” (haj-ka)
18:50 Słownik domowy
18:55 Losowanie „10” szczęśliwych
19:00 Wycieczka
19:15 Wydarzenia, pogoda
19:45 Bramki, punkty, sekundy
20:00 Wiadomości dwójka (pr. rozryw.)
21:15 Wiadomości
21:25 „Złotych Benjamin” (kom. USA)
23:15 Wiadomości
23:20 „Słownik kryzysowy” (thriller USA)
6:50 „Legenda przemocy” (film franc.)
2:35 „O przemocy ani słowa” (film niem.)
4:25 BonBon.

TC 2:
7:00 Euronews
7:30 Panorama
8:00 Report
8:45 TV Edukacyjna
10:20 Salo czeski
10:50 Salo morskowio-ślaki
11:20 BonBon (pr. muz.)
11:40 Wideofishon
12:05 TV Klub Nieszyjących (mag.)
12:35 Julia - dwunasto i pół” (film fab.)

14:00 Na krótko
14:35 Jak się żyje romkom polojan-
tom” (s. dok.)
14:50 Fision Open (muz.)
17:00 Sportowy swiatek „Złote kręki”
(s. dok.)
18:00 Auto-moto rewia
18:30 Apart '98
19:10 TC w przyszłym tygodniu
19:15 Malarski Bauck” (dok.)
19:40 Lapidarium
19:55 Wycieczka na okęcie
20:00 Obie słowo „oczka”
20:05 „Obyczny” (film USA, 1/2)
21:50 „Obyczny” (film USA, 2/2)
23:30 „Prywatne Wępy” (s. dok.)
0:10 „60”
1:10 „Xkidda” (pr. muz.)
2:10 Wiadomości TV5.

NOVA:
7:00 Informacje dla konsumenta, 7:30 „Scooby Doo” (s. anim.), 8:00 „Bramki” (s. anim.), 8:40 Power Play, 9:30 Twiz-
dang Boyard, 11:10 „Słowny paraliż” (s. dok.), 12:00 DWoje do dyktanta, 12:30 „Wspólna Susan II” (s. 1/2), 13:00 Główny, 13:30 „Joe Kidd” (western USA), 15:00 „Fantazjanka przyszłość” (s. dok.), 15:30 „Jump Street 21” (s. dok.), 16:20 „Fresh Prince II” (s. dok.), 16:45 „Knight Rider team” (s. dok.), 17:35 „Remedy” (s. dok.), 18:00 Prognoza pogody, 18:35 Rando, 19:30 DTV, 19:50 Wiadomości sportowe, 20:00 „Ucieczka z Alcatraz” (film USA), 20:05 „Władze dziś, 22:00 Pogodyka, 22:10 „Zacznijcie się pe-
la” (thriller USA), 0:10 „Głód” (erot. fil włoski), 1:40 Gillette World Sport Special, 2:05 Informacje dla konsumenta.

PRIMA:
8:10 „Przygodki Huckleberry Fina” (s. anim.), 8:35 „Pod niebem Afryki” (s. dok.), 9:00 „Mały wampier” (s. 5/30), 9:20 „Tajemniczy swiat Alca Mack” (s. dok.), 10:00 „Prima 5.10”, 11:05 „Chłobolowce” (s. dok.), 12:00 „Lewy odczytany ryb” (film przyrod.), 12:50 „5/19, 13:35 „Sin-
tanie lasa czerstowy” (film austriacki, 3/1), 15:30 „Lata bombark” (dok.), 15:55 „Chłobek za burtą” (film czeski), 17:05 „Bezgraniczne możliwości” (s. dok.), 18:00 „Miciolci” (s. dok.), 19:00 DTV, 19:30 „Teatr Ray Bradbury” (s. dok.), 20:00 Nitr nie jest doskonały, 21:00 „Komisarz Ber” (s. dok.), 21:50 „Pier” (film USA, 2/2), 23:35 „Fodor” (film niemiecki).

NIEDZIELA 7 CZERWCA

TC 1:
4:25 BonBon
5:00 Piosenki na „Złotym”

5:40 Parubicki magmat
5:50 CD Classic
6:00 Salo morskowio-ślaki
6:30 Film czeski
7:05 Nowe książki
7:15 „Willy Fog w podróży dookoła świata” (s. anim.)
7:45 „Jubele” niedziela
10:00 Obiekty
10:30 „Ponopiekami miasta praskiego” (s. dok.)
11:25 „Dla listami telewizorów”
11:35 Kalendarium
11:45 Czeskoślowski Tygodnik Filmowy
12:00 W samo południe (pr. dyktacyjny)
12:50 Wiadomości
12:55 Wszystko o dietach i ogrodnictwo
13:30 „Jak z szarcem diabły strzy” (dok.)
14:40 Magazyn chrześcijański
15:20 „Palupka diabła” (film czeski)
16:50 Kronika czeska
17:10 Antena
17:30 W poszukiwaniu zaginionego czasu
17:50 Słowo świętujące
18:00 Wiadomości
18:45 Zdrówko, panie doktorze! II (muz.)
18:15 Humor Petra Kostki
18:55 Losowanie „10” szczęśliwych
19:00 Wycieczka
19:15 Wydarzenia, pogoda
19:40 Bramki, punkty, sekundy
19:55 Losowanie zakładów Sportu
20:00 Wiadomości (zakładów)
20:45 „Jasin” (s. dok.)
21:35 „Jak się żyje bez domu rodzinnego” (dok.)
21:50 Wiadomości
22:05 Niedziela sportowa
23:05 Auto-moto rewia
23:35 Wiadomości
0:45 „Charlotte Sophie Bestnick” (s. dok.)
2:35 Trochę szafarano z archiwum TV
1:55 „Zycie na psy” (kom. USA)
3:40 Filmopis.

TC 2:
7:00 Euronews
7:30 Panorama
8:00 Wyścisy TV
8:45 TC w przyszłym tygodniu
9:00 Poranek niedzielny
9:55 Klub Muzyczny
10:35 Prosto w oczy
11:05 Pads inig
12:05 Leonard Bernstein o muzyce
12:55 „Kumbé Melé - uroczyście na Gaux” (dok.)
13:20 Szansa Józefa Dwofika (pr. muz.-rozryw.)

14:25 Najlepsza piłkarska jedynaka
14:50 French Open (tenis)
18:00 „Carl Davis” (dok.)
18:25 „Sztuka Rudolfa” (dok.)
18:45 „Stalo, halo!” (s. dok.)
19:15 „Willy Fog w podróży dookoła świata” (s. anim.)
19:40 Uryta kamera
19:45 Nowe książki
19:55 Wycieczka na drzenie
20:00 Lapidarium
20:15 C i najpół z klasyki
21:00 „21 „Dziwięk wieków architektury” (s. dok.)
21:45 „Skarby świata” (s. dok.)
22:05 „Rebelianem bez powodu” (film USA)
23:45 Leonard Bernstein o muzyce 0:40 „21”.

NOVA:
7:00 Informacje dla konsumenta, 7:30 „Różowa pastera” (s. anim.), 8:00 „Sopernik” (s. anim.), 8:20 „Smurfy” (s. anim.), 8:50 „Legenda o ukrytym mieście” (s. 9/15 „Defin Filp II” (s. dok.), 10:05 „As (s. anim. przebiegi), 11:10 „Superman IV” (s. dok.), 12:00 7 kryty Siedem dni, 13:00 „Sztuka III” (s. dok.), 14:00 „Zeznania mordercy oca” (film czeski), 15:30 „Fantazjanka przyszłość” (s. dok.), 16:15 „Fresh Prince II” (s. dok.), 16:40 „Zemja II” (s. dok.), 17:35 „Melrose Place V” (s. dok.), 18:30 Prognoza pogody, 18:35 „Beverly Hills 90210” (s. dok.), 19:30 DTV, 19:50 Wiadomości sportowe, 20:00 Rozgady dla gwiazd (pr. rozryw.), 20:55 „Gorączka samotnej osoby” (musical USA), 23:05 „Władze dziś, 23:00 Pogodyka, 23:10 „Dwie z Niagara Falls” (s. dok.), 24:00 „Pierwsze zabicie Sere smoka” (film hongkong.), 1:30 Gillette World Cap, 2:00 Informacje dla konsumenta.

PRIMA:
8:10 „Przygodki Huckleberry Fina” (s. anim.), 8:35 „Pod niebem Afryki” (s. dok.), 9:00 „Pinochio” (hajk. anim.), 9:25 „Głębym był taty” (film czeski), 11:05 „Chłobolowce” (s. dok.), 12:00 „Młodzi z Auckland” (s. dok.), 13:00 Niedziela z rana, 13:40 Kolizja sportowa, 14:45 „Kras-
nolow” (s. dok.), 15:15 „Topaz” (film USA), 17:25 „Bezgraniczne możliwości” (s. dok.), 18:00 „Miciolci” (s. dok.), 19:00 DTV, 19:30 „Teatr Ray Bradbury” (s. dok.), 20:00 „Cienie nad Walkir” (piłkarski serial), 21:40 „Sama do siebie” (thriller franc.), 23:20 „Lodowce pieri” (thriller franc.).

PNIEDZIELEK 8 CZERWCA

TC 1:
5:00 Poranek niedzielny
5:00 Studio 6
8:30 „21”
9:00 Wiadomości
9:05 Sczanie, otwórz się II
9:35 „Willy Fog w podróży dookoła świata” (s. anim.)
10:00 Z wizytą w ZOO
10:05 „Odmiana” (film czeski)
11:20 Poszukiwanie zaginionego czasu
11:40 Zdrówko, panie doktorze! II
12:00 Wiadomości
12:05 Ten nasz charakter czeski
12:25 Humor Petra Kostki
13:05 Kalendarium
13:15 Obiekty
13:45 Nad listami telewizorów
13:55 TV Klub Nieszyjących
14:20 O zdrowiu
14:40 Nasta wieś
14:50 C. I. C. Myślano '98
15:25 „Dziwięk wieków architektury” (s. dok.)
15:40 Antena
16:00 Wiadomości
16:05 „Krok za krokiem V” (s. dok.)
16:25 Z wizytą u pani Maryzki
16:45 Wybory '98
17:55 Prognoza pogody
18:00 Report
18:15 Wycieczka na okęcie
18:20 Europa i my
18:35 Twaraż: zmi
18:55 Losowanie „10” szczęśliwych
19:00 Wycieczka
19:15 Wydarzenia, pogoda
19:40 Bramki, punkty, sekundy
19:50 „Teatr królów” (s. dok.)
20:55 „Świat cudów II” (s. 1/25)
21:20 Do opora
22:10 Wiadomości
22:10 Na krótko
22:15 „Przygodki H” (s. dok.)
23:15 „Buziacz” (s. dok.)
0:15 Wiadomości
0:20 C i najpół z klasyki
0:30 „Witaj, Franku! Czech”
1:25 „Przezręczna historia” (s. dok.)
2:45 M5 w hokejballu
3:50 Uniwertytet TV.

TC 2:
7:05 Wiadomości TV5
7:30 Panorama
8:00 Euronews
8:45 TV Edukacyjna
9:00 TV Edukacyjna
9:30 Studio 6
10:00 Euronews
12:25 „Wszyscy się śmiały” (kom. USA)

14:30 „Zwierzę zwane człowiekiem” (dok., 1/6)
15:10 Auto-moto rewia
15:40 Europa dziś
16:10 „Skarby świata” (s. dok.)
16:25 Uniwertytet TV
17:25 Diabety
17:30 M5 w hokejballu
18:30 Premiera szachowa
18:40 Pod jarmazem dachem
19:00 Memento Jozefa Dwofika (pr. muz.)
20:55 Wycieczka na okęcie
21:00 „21”
21:40 „Caravaggio” (film franc.)
23:10 „Powroty do przyszłości” (s. dok.)
23:50 „Prywatne Wępy” (s. dok.)
0:40 „21”.

NOVA:
5:30 Informacje dla konsumenta, 6:00 Śniadanie z Nowy, 6:30 „Północny pał” (film włoski), 10:10 „Złoty Bóg” (s. anim.), 10:55 Ranka w ciemno, 11:40 „Złoty Bóg” (s. anim.), 12:15 Karaoke (pr. muz.), 12:50 „Pognoze II” (s. dok.), 13:40 „Tak płyną czasy” (film franc.), 14:00 „W Pacific Drive” (s. dok.), 14:50 „Melrose Place” (s. dok.), 15:40 „Melrose Place” (s. dok.), 16:40 „A” (talk show), 17:25 „Władze dziś, 17:30 Magazyn relacyjny, 18:00 „Władze dziś, 18:25 „Zarysowie (teleturniej), 18:50 „Kartezjusz (teleturniej), 19:25 Gumowiny, 19:30 DTV, 19:50 Wiadomości sportowe, 20:00 „Abyś nie przepadł” (s. dok.), 20:45 „Złoty Bóg” (s. dok.), 21:35 „Obywatelski” (s. dok.), 22:05 „Władze dziś, 22:10 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 22:15 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 22:20 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 22:25 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 22:30 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 22:35 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 22:40 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 22:45 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 22:50 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 22:55 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 23:00 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 23:05 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 23:10 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 23:15 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 23:20 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 23:25 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 23:30 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 23:35 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 23:40 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 23:45 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 23:50 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 23:55 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 24:00 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 24:05 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 24:10 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 24:15 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 24:20 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 24:25 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 24:30 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 24:35 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 24:40 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 24:45 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 24:50 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 24:55 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 25:00 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 25:05 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 25:10 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 25:15 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 25:20 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 25:25 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 25:30 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 25:35 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 25:40 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 25:45 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 25:50 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 25:55 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 26:00 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 26:05 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 26:10 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 26:15 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 26:20 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 26:25 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 26:30 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 26:35 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 26:40 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 26:45 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 26:50 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 26:55 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 27:00 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 27:05 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 27:10 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 27:15 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 27:20 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 27:25 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 27:30 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 27:35 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 27:40 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 27:45 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 27:50 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 27:55 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 28:00 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 28:05 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 28:10 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 28:15 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 28:20 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 28:25 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 28:30 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 28:35 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 28:40 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 28:45 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 28:50 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 28:55 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 29:00 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 29:05 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 29:10 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 29:15 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 29:20 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 29:25 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 29:30 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 29:35 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 29:40 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 29:45 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 29:50 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 29:55 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 30:00 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 30:05 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 30:10 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 30:15 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 30:20 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 30:25 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 30:30 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 30:35 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 30:40 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 30:45 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 30:50 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 30:55 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 31:00 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 31:05 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 31:10 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 31:15 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 31:20 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 31:25 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 31:30 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 31:35 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 31:40 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 31:45 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 31:50 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 31:55 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 32:00 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 32:05 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 32:10 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 32:15 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 32:20 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 32:25 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 32:30 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 32:35 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 32:40 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 32:45 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 32:50 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 32:55 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 33:00 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 33:05 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 33:10 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 33:15 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 33:20 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 33:25 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 33:30 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 33:35 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 33:40 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 33:45 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 33:50 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 33:55 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 34:00 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 34:05 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 34:10 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 34:15 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 34:20 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 34:25 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 34:30 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 34:35 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 34:40 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 34:45 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 34:50 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 34:55 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 35:00 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 35:05 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 35:10 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 35:15 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 35:20 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 35:25 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 35:30 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 35:35 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 35:40 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 35:45 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 35:50 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 35:55 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 36:00 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 36:05 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 36:10 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 36:15 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 36:20 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 36:25 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 36:30 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 36:35 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 36:40 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 36:45 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 36:50 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 36:55 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 37:00 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 37:05 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 37:10 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 37:15 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 37:20 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 37:25 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 37:30 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 37:35 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 37:40 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 37:45 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 37:50 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 37:55 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 38:00 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 38:05 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 38:10 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 38:15 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 38:20 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 38:25 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 38:30 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 38:35 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 38:40 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 38:45 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 38:50 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 38:55 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 39:00 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 39:05 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 39:10 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 39:15 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 39:20 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 39:25 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 39:30 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 39:35 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 39:40 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 39:45 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 39:50 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 39:55 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 40:00 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 40:05 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 40:10 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 40:15 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 40:20 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 40:25 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 40:30 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 40:35 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 40:40 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 40:45 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 40:50 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 40:55 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 41:00 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 41:05 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 41:10 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 41:15 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 41:20 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 41:25 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 41:30 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 41:35 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 41:40 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 41:45 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 41:50 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 41:55 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 42:00 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 42:05 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 42:10 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 42:15 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 42:20 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 42:25 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 42:30 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 42:35 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 42:40 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 42:45 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 42:50 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 42:55 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 43:00 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 43:05 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 43:10 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 43:15 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 43:20 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 43:25 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 43:30 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 43:35 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 43:40 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 43:45 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 43:50 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 43:55 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 44:00 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 44:05 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 44:10 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 44:15 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 44:20 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 44:25 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 44:30 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 44:35 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 44:40 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 44:45 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 44:50 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 44:55 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 45:00 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 45:05 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 45:10 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 45:15 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 45:20 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 45:25 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 45:30 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 45:35 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 45:40 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 45:45 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 45:50 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 45:55 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 46:00 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 46:05 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 46:10 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 46:15 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 46:20 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 46:25 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 46:30 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 46:35 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 46:40 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 46:45 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 46:50 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 46:55 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 47:00 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 47:05 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 47:10 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 47:15 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 47:20 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 47:25 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 47:30 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 47:35 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 47:40 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 47:45 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 47:50 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 47:55 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 48:00 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 48:05 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 48:10 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 48:15 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 48:20 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 48:25 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 48:30 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 48:35 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 48:40 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 48:45 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 48:50 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 48:55 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 49:00 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 49:05 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 49:10 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 49:15 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 49:20 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 49:25 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 49:30 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 49:35 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 49:40 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 49:45 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 49:50 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 49:55 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 50:00 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 50:05 „Zacznijcie się pe-la” (s. dok.), 50:10 „Z